

YENİ
T.C. ANAYASASI
Hakkında Bazı Teklifler

Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş
(T.B.M.M Anayasa Komisyonu Eski Üyesi)

Çatalca, İSTANBUL

Ağustos 2011

İçindekiler

| | |
|--|----|
| YENİ ANAYASANIN BEŞ ESASI..... | 4 |
| 1- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin İstiklali, (İstiklal prensibi) | 4 |
| 2- Vatan Toprakları ve Milletın Bölünmezliđi, (Bütünlük Prensibi) | 4 |
| 3- Demokrasi ve İnsan Haklarına Dayalı Cumhuriyet. (Cumhuriyet Prensibi) | 5 |
| 4- Ortak Milli ve Manevi Değerlerimiz (Kimlik) | 5 |
| 5- Gelişmiş Türkiye ve Güçlü Ordu | 5 |
| BAŞLANGIÇ | 7 |
| Başlangıç Gerekçe: | 8 |
| Omzumdaki Gözyaşları: | 12 |
| Türklük ve Etnisite: | 16 |
| Değiştirilme Hükümü ve Darbeler: | 19 |
| Eşitliğin Korunması: | 20 |
| Din ve Vicdan Hürriyeti:..... | 21 |
| İkinci Bölüm ve Müteakip Kısımlar:..... | 24 |
| Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hayat | 25 |
| Devletin görevi: | 25 |
| Ailenin ve Çocukların Korunması: | 25 |
| Türkçenin yaygınlaştırılması: | 27 |
| İlim, Araştırma ve Öğretim Hürriyeti: | 29 |
| Yüksek Öğretim Koordinasyon Kurulu:..... | 31 |
| Yabancıların Durumu: | 33 |
| Sendikalar ve Toplu Sözleşme | 36 |
| İşçi ve İşveren İlişkileri:..... | 37 |
| Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması | 37 |
| Seçimler ve Siyasi Faaliyette Bulunma Hakları: | 38 |
| Siyasi Partiler:..... | 38 |
| Türkiye Büyük Millet Meclisi:..... | 40 |
| Milletvekili Sayısı: | 40 |
| Milletvekili Yaşı ve Mezuniyeti: | 41 |
| And İçme: | 41 |

| | |
|--|-----------|
| Cumhurbaşkanı Görev ve Yetkileri: | 42 |
| Milli Savunma | 43 |
| Genelkurmay Başkanlığı | 44 |
| Kurumlar | 44 |
| Anayasa Mahkemesi | 44 |
| Geçici Hükümler | 44 |

YENİ ANAYASANIN BEŞ ESASI

Türkiye'mizin devamlı gelişmesi, için temelde, ülkemizin istikrar içinde bulunması ve siyasî ve sosyo-ekonomik yapının milletçe üzerinde mutabık kaldığımız bazı sağlam esaslara dayanmış olmasına bağlıdır. Bu millî mutabakatın hukukî belgesi ise "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası"dır.

Türkiye'miz, cumhuriyetle birlikte ve son 50 yıldan beri çeşitli alanlarda gelişmesini, sosyo-ekonomik kalkınmasını sürdürüyor. Bu "Cumhuriyet Dönemi"ne yani 90 yılı kapsayan sürece bir bütün olarak baktığımızda gelişmenin yavaşladığı hata kalkınmanın eksi olduğu, yani Gayri Safi Milli Hâsıla (GSMH)'nin gerileyip, azaldığı zaman ve seneleri de görmekteyiz. Bu olumsuz yılları daha yakından incelediğimizde, bunların siyasî ve sosyal bakımdan ülkenin çalkantılı, istikrarsız, çatışmalı, gergin bir ortam içinde olduğunu gözlemledik. Daha kısa bir ifade ile istikrarsız dönemler, ülkemizi pek çok alanda geriletmiş, buna karşılık istikrarlı, huzurlu ve çatışmasız yıllarda ise kalkınma ve gelişme devamlı olmuştur.

Bu istikrarsızlık, karışıklık ve darbeler sürecine "Anayasa Krizleri" de eşlik etmiş ve Anayasalarımız son 50 senedir sürekli değişimlere uğramıştır.

Türkiye'mizin tarihi ve millî yapısı itibariyle, derin, sağlam, bütünleştirici, ayrımcılığı ve istikrarsızlığı önleyici bir mutabakat, şu beş esasa dayanma zaruretini ortaya çıkarmaktadır. Bu temellere dayanan bir Anayasa çok daha uzun ömürlü olacaktır:

1- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin İstiklali, (İstiklal prensibi)

İstiklal prensibi, şüphesiz ki, fazla izaha ihtiyaç göstermemektedir. Bir milletin varlığını sürdürebilmesinin tek ve en önemli şartı bağımsız bir devlete sahip olmasıdır. Dünya milletleri arasında Türklerin belki de en önemli ayırıcı farkı, tarihi boyunca hep devleti olması, o devletin yönetimi altında bağımsız yaşayıp başka devletlerin sömürgesi haline gelmemiş olmasıydı. Karanlık mütareke yıllarında, İstanbul işgal altında iken dahi, Ankara'da müstakil devletimizin bayrağı T.B.M.M.'de ve Ankara Kalesi'nin en yüksek burcunda gururla dalgalanıyor ve ordumuz milletimizin içinden çıkarak onun en kudretli koruyucusu durumundaydı.

Şüphesiz ki günümüz dünyasında, milletler, birbirleriyle çok sıkı işbirliğine, devlet yönetimleri "entegrasyon"a (bütünleşmeye) gidebiliyorlar. "Avrupa Birliği" gibi modeller gerçekleştiriyorlar. Yani "Karşılıklı Bağımlılıklar" ortaya çıkıyor. Fakat bu modeller her devletin istiklalinin özüne dokunmadan, anayasalarında özel şartlarla, gerçekleştiriliyor. Hiçbir AB üyesi millî bağımsızlığını kaybetmiyor. 2009 yılının Ekim ayında Nahcivan'da imzalanan "Türk Konseyi" Anlaşması da bu niteliktedir.

2- Vatan Toprakları ve Milletın Bölünmezliđi, (Bütünlük Prensibi)

Bugünkü dünyamızın somut şartları, yeni devletlerin kurulması, ülkeden ülkeye büyük göçler vs. Müstakil devletler içinde "çok kültürlülük" gerçeğini doğurmuştur. Bunlar, kültürel, dini, etnik topluluklardır. Bu gruplar ve yerli etnisiteler, millet ve toprak bütünlüğünü parçalayıp, bozmadan iç içe yaşamaktadırlar. Bu, pek çok ülkede görüldüğü gibi, 21. Asrın bir evrensel özelliğidir. Türkiye'mizde, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılması sonucunda, kaybedilmiş topraklardan pek çok etnik grup ülkemize göç edip yerleşmişlerdir. Ayrıca yerli etnik topluluklar da vardır. Bu topraklar onların da vatanıdır. Fakat etnik toplulukların mevcudiyeti milletin ve devletimizle vatanımızın parçalanmasına yol açamaz. Millet varlığının bölünmesi, oradan hareketle vatan topraklarının ayrılması şüphesiz ki kabul edilemez. Bütünlük Prensibini milletçe korumamız, bütün problemlerimizi buna sadakat göstererek çözmemiz gerekir. Etnisite özelliği taşıyan topluluklar kendi dillerini kullanmak ve kültürel özelliklerini yaşamakta serbesttirler.

3- Demokrasi ve İnsan Haklarına Dayalı Cumhuriyet. (Cumhuriyet Prensipleri)

Çağımızın en gelişmiş siyasi rejim şekli cumhuriyet olmuştur. Bu rejim sadece bir halk idaresi ve hâkimiyeti ölçütleriyle kalmamış ve fakat aynı zamanda, özellikle 2. Dünya Harbi sonrası, gerçek demokrasi ve insan hakları boyutları ile evrensel olarak yaygınlaşmıştır. Şekli cumhuriyet rejimlerinin demokrasi, insan hak ve hürriyetleri ile derinleşmiş olması fert ve toplulukları daha mesut kılmış ve dolayısıyla devletlerine içten bağlılıkları ve toplum olarak kaynaşmalarını takviye etmiştir.

Türkiye’imizde de demokrasi ve insan haklarına saygı gösterilmesi daha da gelişirse milli birlik ve bütünlüğümüz o ölçüde güçlenecektir.

Yeni Anayasada ferdi insan hak ve hürriyetleri bu açıdan yer almalıdır. Cumhuriyetimizin şekli “Demokratik Cumhuriyet” olmalıdır.

4- Ortak Milli ve Manevi Değerlerimiz (Kimlik)

Yukarıda işaret edildiği gibi Türkiye Cumhuriyeti Devletimiz, Osmanlı İmparatorluğu’nun mirasçısı olarak pek çok etnik grubu topraklarında barındırmaktadır ve bu etnisitelerin, eşit vatandaşlar olarak tümü “Türk Milleti”nin asli unsurları olarak ulusumuzu meydana getirmektedir. “Türk” isimlendirmesi kadim zamanlardan beri Çin ve daha sonra Avrupa kaynaklarında ortaya çıkmıştır. Yani 1923 Cumhuriyetin bir ürünü değildir. Türkistan’da ve Anadolu-Rumeli coğrafyasında asırlar boyu beraber yaşamış etnik Türklerle diğer gruplar, tarihin akışı içinde kaynaşmış ve “ortak milli ve manevi değerler” e sahip olmuşlardır. Etnik özellikleri tahrip etmeden bu “Bir Millet” olmanın müşterek değerlerini koruyup devam ettirmeliyiz. Bunlar: Din, dil, müşterek tarih, kültür, adet ve geleneklerdir. Bu müşterekler, asla, “asimilasyon” açısından değerlendirilmemelidir.

Milli ve manevi değerlerimizi yıpratıcı her girişim, anlayış ve uygulama millet bütünlüğümüzü sarsan bir darbe niteliğindedir.

5- Gelişmiş Türkiye ve Güçlü Ordu

Yukarıda saydığımız dört madde bir bütün teşkil etmektedir. Fakat dünyamızın bir “milletler yarışı” dünyası olduğunu asla unutmamalıyız. Bu yarışta geride kalmak ve zayıf düşmek varlığımızın tehlikeye girmesi sonucunu doğurur. Bu tehlikeye karşı en geçerli teminatımız gelişmiş bir ülke ve ekonomi ile kesin caydırıcı teknolojiye sahip milli bir ordudur. Bugünün dünyasında savaş araçları ve teknolojisi en üst derecede geliştirilmiştir. Bir ülkenin toprak bütünlüğü istiklâl ve hürriyetlerinin, nihaî hesapta, asıl teminatı silahlı kuvvetleridir. Ordumuzun caydırıcılığı, barışın en güvenilir garantisidir. Halkımızın “Peygamber Ocağı” dediği silâhlı kuvvetlerimizi yıpratmaya ne sivillerin ne de bazı mensuplarının hakları vardır. Bu iki hedefle birlikte, demokrasi, insan hakları, sosyal adalet ile milli kimlik sağlam bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

Bunlar birbirlerini bütünleyen niteliklerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASASI

ANKARA 2011

BAŞLANGIÇ

“İnsanlık tarihinin çok uzak geçmişinden beri, Türk milleti varlığı ve kimliğini devam ettirmiştir. Sultan Alpaslan, Osmangazi, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman, İkinci Sultan Mahmut ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk gibi büyük öncü ve kahraman, devlet başkanları, şanlı tarihimizde yer alan müstakil devletlerimizin unutulmaz yöneticileri olmuşlardır.

Bugün, Türkiye Cumhuriyeti aziz Türk milletini; İstiklâl, adalet, eşitlik, hürriyet, insan hakları, hukukun üstünlüğü, demokrasi ve gelişme ilkelerine kesin ve kararlı bir inançla sadık kalarak ve Yüce Yaratanın korumasıyla sonsuza kadar yaşatıp, yükseltecektir.”

Başlangıç Gerekçe:

İstiklaline sahip toplumlar “Devlet”lerini kurarak var olmaktadır. Konuya bu açıdan bakıldığında, “Devlet”in en kısa tariflerinden biriside: “Toplumların, kendi varlıklarını sürdürebilmek ve daha ileri seviyedeki hedeflerini gerçekleştirebilmek için teşkilatlanmış halidir.” Bu teşkilatlanma, bir başka deyimle “Devlet Olma” öncelikle o toplumun vazgeçilmez ihtiyaçlarına ve gelecek için beklentilerine cevap verecek, onları karşılayacaktır. Bunlar kısaca: Adalet ve güvenliği sağlamak, dış tehditlere karşı kuvvet hazırlayıp savunmayı temin etmek, her türlü kamu harcamalarını karşılamak için Maliye sistemi kurmak refah ve gelişmeyi gerçekleştirmek gibi görevlerdir.

Türk toplumları da çok eski çağlardan beri çeşitli coğrafyalarda “Devlet”ler kurup müstakil yaşama irade ve gücünü, kudretini gösterdiği için bu “Anayasa” çalışmasının ‘Başlangıç’ kısmında Türk Devletlerinin kurucularından ve başkanlarından ön safta olan bazılarını sembol olarak zikrettik. Bu geçmiş, uzun asırlara dayanan tarihî derinlik, halen mevcut ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı’nın üyesi ve sayıları 200’e yaklaşan devletlerden belki de iki haneli sayıları bulmayan çok nadir bazılarına ait özelliktir. Bugünkü ve gelecekteki bütün nesillerimiz, atalarımızın bize bıraktığı bu muhteşem tarihî mirası şuurlarında daima yaşatmalıdır. Bizler esir olmayan bir milletin nesilleriyiz.

Cumhurbaşkanlığı forsunda yer alan 16 parlak yıldız bu büyük mirası bize hatırlatan sembollerdir. TBMM’nin genel kurulunun tavanında salonu aydınlatan 16 devasa avizenin de aynı mirasa işaret ettiğini hatırlayalım.

Başlangıç metninin ikinci kısmında ise bugünkü modern Türk halkının halen ve gelecekte takip edeceği temel ilkelere en hayati ve evrensel olanlar sayılmaktadır. Şüphesiz ki milletimiz ve devlet için çok önemli olan başka ilkeler de vardır. Bunlar “sosyal”, “dünyevilik”, (laiklik) vs gibi esaslardır. Fakat bu nitelikte olanlar Anayasanın maddelerinde yer alacağı için “Başlangıç”ta sayılmamıştır.

Anayasa belgelerinde, bir milletin bugünkü ve gelecekteki varlığı, istiklâl, hürriyet ve refahı için vazgeçilmez irade beyanı olduğundan “Başlangıcın” bitiş cümlelerinde Cenabı Hakk’ın koruyucu sıfatı yer almıştır. Pek çok ilkenin Anayasalarında benzer ulvi, ilahî atıflar mevcuttur.

Yeni Anayasamız için yeni bir Başlangıç yazmak zarureti; 1982 Anayasasında yer alan metnin uzun, siyasî bir ideolojinin örgülenmesi ve çapraşık ifadeler kullanılmış olmasından dolayı doğmuştur.

I- Devletin Adı ve Şekli:

Madde 1 - Devletin Adı “Türkiye Cumhuriyeti”dir. Türkiye Devleti Demokratik bir cumhuriyettir.

“Türkiye Cumhuriyeti” Büyük öncü Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları tarafından kurulduğundan beri bu isim hep devam etmiştir. Değişmemelidir. “Cumhuriyet” kavram ve terim olarak kendiliğinden bizatihi “Demokrasi”yi kapsamamaktadır. Bu durum hem uygulamada ve hem de siyaset literatüründe böyle olmuştur. İkinci Dünya Harbinden (1939-1945) önceki dönemde “Krallık” yönetimleri terk edilerek birçok ülkede ve özellikle Avrupa Kıtası’nda “Cumhuriyet” isimlendirilmesine sahip siyasî rejimler ortaya çıkmıştır. Bunların pek çoğu gerçek “Halk idaresi” niteliğinde değil ve fakat tam aksine diktatorya idareleriydi. İspanya, İtalya, Almanya, Romanya, Rusya önde gelen örneklerdir. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ismindeki Cumhuriyet vafına rağmen, tarihin en baskıcı, Stalin ve diğerlerinin diktatörlüğüne dayanan ağır zulüm rejimleriydi.

Halende, günümüzde, devletlerinin ismi “cumhuriyet” olup ta, parti ve şahıs diktası ile yönetilen ülkeler mevcuttur.

Türkiye’imizde de özellikle 1960 yılını takip eden senelerde çeşitli “Hükümet ve Meclis Darbeleri” vukuu bulmuş. Ardı ardına gelen dikta yönetimleri “Halk idaresi” ve dolayısıyla “Milletin iradesine” dayanan siyasî rejim demek olan, Anayasamızda yer alan “Cumhuriyet”i manasında ve uygulamada tahrip etmişler ve fakat yapılan Anayasalarda “Cumhuriyet” terimini muhafaza etmişlerdir.

Hâlbuki milletimizin her dönemde teyiden İstedığı ve 1946 yılından beri rejim şekli “Demokrasi” olmuş ve her fırsatta seçim oylamalarında iradesini “çoğulcu” “Demokratik Cumhuriyet” lehine kullanmıştır. Hükümet ve TBMM’ne karşı yapılan darbelerle demokratik yönetim şekli kaldırılarak gerçek anlamında “Cumhuriyet”e karşı darbe yapılmış olmaktadır. Öyleyse halkımızın başından beri içten benimsediği Cumhuriyeti, çağımız dünyasında, Yeni Anayasamızda olmazsa olmaz niteliği ile birlikte zikretmemiz hayati önem taşımaktadır. Dolayısıyla Devletimizin şeklini ifade ederken “Demokratik Cumhuriyet” demek daha uygun olacaktır. Darbe fikirlerini oluşturanların gerçekte bir iktidarı değil ve fakat aynı zamanda “Cumhuriyeti” tahrip ettiklerini net bir şekilde görmeleri sağlanacak ve toplum direnci daha güçlü hale gelecektir.

1982 Anayasasında yer alan ve “Cumhuriyetin Nitelikleri”ni sayan 2. Maddenin açıklığa kavuşturularak yeniden yazılması zarureti vardır. Yeni ifade şekli olarak şu metin kabul edilebilir:

“Madde 2 - Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzur, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde insan haklarına saygılı, hedefleri sosyal, iktisadi ve kültürel gelişme olan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, dünyevi bir hukuk devletidir. “ *

* Görüldüğü gibi biz 2. Maddede teklif ettiğimiz bir değişiklik “laiklik” kelimesi yerine “dünyevilik” kavramının kullanılmasıdır. Şayet Komisyon, “laik” tabirini, ciddi mahzurlarına rağmen muhafaza etmek isterse, o halde, yeni yanlış yorum, anlayış ve uygulamaları bertaraf etmek için “laik”liğin doğru tarifini ek olarak yapmalıdır.

1982 Anayasasının 2. Maddesinde iki virgül arasında yer alan “Atatürk Milliyetçiliği” tabiri bizim yukarıda teklif ettiğimiz ifadede açıklık kazanmaktadır. Bu tabire netlik kazandırmak bir zaruretten doğmaktadır. Çünkü çeşitli marjinal siyasî ve ideolojik cereyanlar rahmetli Atatürk’ün görüşlerini çarpıtarak, Türkiye’de ve özellikle de 1960 darbesini takip eden yakın geçmişten bugüne kadar kendi totaliter ve milletimizin temel, kök manevi değerlerini zayıflatmak maksadıyla “Atatürkçülük” isimlendirmesi ile yaymak ve bazı zorlama usulleri ile hakim kılmak istemişlerdir.

Gerçekte ise büyük öncü Atatürk’ün bu marjinal diktacı ve militan görüşleri benimsememiş olduğu aşikârdır. Atatürk hakkında yapılan ciddi ilmi çalışmalara, bu arada merkezi Ankara’da bulunan “Atatürk Araştırmaları Merkezi”nin yayınlarına bakıldığında O’nun temel görüş ve hedefleri açıklıkla görülür. Hiç şüphesiz ki bunlardan önde gelen bir inancı milletimizin “Muasır Medeniyet” seviyesini gerçekleştirmesi bir diğeri de, TBMM bahçesindeki heykelinde yer almış olan “Cumhuriyet Kültür Demektir.”vecizesidir. Bu ifadeler “Atatürk Milliyetçiliği” deyimini isabetli bir manaya kavuşturmaktadır.

Anayasamızın 2. Maddesi için bizim yaptığımız ikinci değişiklik “laiklik” kelimesi, terimi yerine “dünyevi” teriminin kullanılmış olmasıdır. Bu değişikliğin asıl sebebi bu terimin hem uygulamada ve hem de bazı sosyal ve siyasî gruplar tarafından çok olumsuz, militanca ve millet bütünlüğünü bölücü tarzda anlaşılıp, sonu gelmeyen tartışma ve gerginliklere yol açmış olması ve toplum huzuruna zarar verici bu görüş ve davranışların halen devam etmesidir.

Aziz meslektaşım, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin değerli Anayasa Profesörü, TBMM Anayasa Komisyonunun âlim Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu, Anayasa Hukuku alanın temel kaynaklardan başta gelen eserinde 2. Maddedeki laiklik kavramı için şu açıklamayı yapmaktadır: (Sayfa 56)

“... Hiçbir zaman dinsizlik anlamına gelmeyen laiklik ise her ferdin istediği inanca, mezhebe sahip olabilmesi ibadetini yapabilmesi ve dinî inançlarından dolayı diğer vatandaşlardan farklı bi muameleye tabii kılınmaması manasına gelir.”

Değerli meslektaşımızın bu görüşüne katılıyoruz ve bu yorumun doğru olduğunu teyit ediyoruz. Fakat konunun, paralarda olduğu gibi, bir diğer yüzü de vardır. Soyut kavramlar ilmî, hukukî, içtimaî terimler toplumda yaygın biçimde kullanılıp anlaşıldığı şekilde mana kazanırlar. Lâiklik terimi, ülkemizde uygulama bulduğu hallerde öncelikle kamu otoritesini kullananların din alanına keyfi ve baskıcı bir şekilde müdahale etmesi şeklinde görülüp anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Sayın Kuzu’nun hürriyetçi ve insan haklarına dayalı hürriyetçi ve dürüst akademik anlayışı ülkemizde, bazı kısa süren dönemler hariç, bir özlem olmuştur.

Hürriyetçi Batı Bloğuna dâhil olmak için 1946 yılında başlatılan Demokrasiye geçiş karar ve uygulamalarından kısa bir süre sonra Türk Ceza Kanunu’na meşhur 163. Madde eklenerek dinî yaşam, fikirler ve dindarlar üzerine ağır, ezici, cezaevlerine ülkesini ve milletini seven pek çok sayıda vatandaşı sevk edici bir anormal uygulama başlatılmıştır.

Sözde “Laikliği Koruma” adına sürdürülen cezalandırmalardan çok sayıda fikir adamı, din hizmetlileri, dinine, inancına hizmet etmek isteyenler, sade Türk vatandaşları, yazarlar, gazeteciler mahkûm edilmişler ve mağdur olmuşlardır.

Bu baskıcı, millî bütünlüğümüzü bölücü, fikir, din ve vicdan hürriyetlerine tamamen aykırı menfi uygulama rahmetli, Türkiye’nin şansı, değerli devlet adamı aziz dostum ve Devlet Plânlama Teşkilâtı’nda âmirim Turgut Özal’ın Başbakanlığına kadar devam etti. Ancak onun aydın görüşlüğü ve kararlılığı sayesinde 141, 142 ile birlikte 163. Madde yürürlükten kaldırıldı.

Burada baskıcı, militan laikçi, müdahaleci davranışları benimseyip, inananları, fikir sahibi olanları ağır şekilde cezalandırıcı uygulamaları yürütenlerin diğer inananlarımızı mağdur edip ve yıldırmakta olduğunu bizzat yaşadığımız bir örnekle açıklamak isterim.

Rahmetli Cumhurbaşkanımız Turgut Özal, 163, 141 ve 142. Maddeleri kaldırmak için yoğun çaba gösterdiği ve hatta çile çekmek derecesinde yorulduğu günlerin birinde benimle ve değerli kardeşim Ali Coşkun’la konuşurken, bizlere: “Özellikle 163. Maddenin Ceza Kanunundan çıkarılması çabalarımda bizzat kendi kabinemdeki bazı Bakan arkadaşarımdan dahi direnme görüyorum. Sizden bunları ziyaret edip görüşme yapmanızı rica ederim. Ne dersiniz?” diye sordu. Her ikimizde rahmetliye “tabiatıyla, hem onlara gider bu önemli girişimin gereğini anlatır, iknaya çalışırız” dedik ve söz konusu Bakanlarımızı ziyarete başladık.

Tipik bir endişe ve hâkim olan çekinmeyi anlatmak için bu görüşmelerden birini burada zikretmek isterim. Önemli Bakanlıklardan birinin başında bulunan bir dostumuzu ziyaret edip diğer maddelerle birlikte 163. Maddenin kaldırılması gerektiğini kendisine, izah ettiğimizde bana endişeli bir tavır ve ses tonuyla: “Peki Hocam o zaman ortalığı sarıklılar, cüppeliler ve deli dervişler sarmaz mı?” diye sormuştu. “Ben ve Sayın Ali Coşkun böyle bir şey olmayacağını, halkımızın anlayış ve medeni seviyesinin yüksek olduğunu ayrıca komünizme kapılmış olanlarında Türkiye’de o zamanki Sovyet Rusya rejiminin meddahlığını yapamayacağını” anlatıp, neticede kanun değişikliği yapılması hususunda ikna ettik.

Yasaklayıcı maddeler kaldırıldığında sonuç, rahmetli Turgut ağabeyinin ve onun gibi düşünenlerin haklı olduğunu gösterdi.

Dinimiz İslâmiyet konusunda böyle endişeli tavırlar dışında asıl üzerinde durulması gerekli olan husus ise Türkiye’imizde İslâmî hemen her olumlu hareket ve gelişmeye karşı çıkan, cephe alan, ellerine geçen hemen her fırsatta dinî öğretim, yaşayış ve hürriyetleri kısıtlamaya, zayıflatıp, etkisiz hale getirmeye uğraşan davranışları sürdüren grupların anlayış ve faaliyetleridir.

Bir kişi ve gruplar şüphesiz ki insan hakları ve hürriyetler temelindeki bir ‘laiklik’ anlayıştan uzak ve genellikle İslâm dininin temel inanç ve öğretilerinden yabancılaşmışlardır. İslamiyet, camiler, ezan, Kur’an Kursları, İmam-Hatip Okulları, örtünme, din dersleri, Diyanet İşleri Başkanlığı, Din Hizmetleri görevlileri v.s gibi pek çok konuda bu kişi ve gruplar hemen reaksiyon er bir tutumla menfi görüş ve davranış sergileyip cephe almaktadırlar.

İslami konularda karşıt, olumsuz ve genellikle bölücü tutumlar özellikle de Türkiye'mizin 1960 yılından sonraki "Darbeler Döneminde" ortaya çıkmıştır. Bütün darbelerde ve girişimlerinde Anayasada yer alan "Laiklik" kavramı "Laikliğin tehlikede olması" "Laikliğin korunması" "Laikliğe Sadık Kalma" v.s benzeri sloganlar darbeleri meşrulaştırıcı ana motif olarak ileri sürülmüştür.

1982 Anayasasında yer alan bazı olumlu düzenlemeler dışında, diğer darbelerde ve özellikle 28 Şubat müdahalesinde, dinî öğretim, yaşayış tarzı, çalışma ve istihdam edilme hakkı gibi en temel hak ve hürriyetler ağır bir biçimde, akıl ve insaf ölçülerini aşan derecede, ihlâl edilmiş on binlerce dindar vatandaş ve genç kızlarımız gibi toplum içinde en müşfik ihtimam ve teşvike lâyık evlatlarımız bu dönemde mağdur edilmişlerdir.

28 Şubat darbesinde ortaya yeniden çıkan zihniyet genelde Türk halkının manevi değerlerine karşıt bir görüş ve davranışı temsil etmektedir. Bütün bu cebredici zihniyet ve icraat yanlış, insan hakları ve demokratik prensiplere zıt bir "militan laiklik" anlayışına dayandırılmıştı.

Omzumdaki Gözyaşları:

Bu totaliter ve militan lâiklik anlayışının acısını halkımız, yine bir darbe ertesinde gelen "Başörtüsü Yasağı"nda çekmiştir ve halen de kısmen hafifletici şekilde çekmektedir. Böyle bir yasağı salim bir akılla kabullenmek mümkün değildir. Başın, saçları göstermeyecek şekilde kapatılması kadınlar için dinî bir gerektir ve Türk toplumunda bu vecibe asırlardan beri sürdürülmüştür. En son resmî talep üzerine TC Diyanet İşleri Başkanlığı, bu İslami gerekliliği teyit eden görüşünü, müdellel bir şekilde, görevine tam müdrik ve vakur bir Başkan olan Sayın Tayyar Altıkulaç döneminde açık olarak vermiştir. O dönem Başbakanlık sorumluluğunu yürüten Sayın Bülent ULUSU bu Anayasal ve rahmetli Atatürk'ün mirası olan kuruluşun görüşüne karşı çıkan, kabullenmeyen bir davranış içine girmemiştir.

Fakat daha sonraki dönemde başörtüsü yasağı özellikle yüksek öğrenimini yapmak isteyen kız öğrencilerimize ve devlet müesseselerinde çalışmak isteyen hanımlara karşı bütün şiddeti ile tatbik edilmiştir. Lise tahsilini tamamlayıp, pekçok zorluklarla üniversite giriş sınavlarını kazanıp yüksek öğrenimi yapmaya hak kazanmış genç kızlarımız üniversite kapılarından içeriye sokulmamış, daha önce fakültelerde okuyanların sınıflarına devamı dolayısıyla tahsillerini tamamlayıp diploma almaları önlenmiş, sınavlara sokulmamışlardır. Bir defasında üniversitesini derece ile bitiren bir genç kızımızın diploma töreninde, sahnede diplomasını alırken arkadan gelen bir hanım polis memuru bu genç kızın baş örtüsünü, her kesin gözleri önünde zorla çekerek çıkarmıştır. Üniversitelerin önünde başörtülü öğrenciler gruplar halinde protestolar yapıp, ağlamışlardır. Kısaca bu "Laiklik Korumasında" devlet terörü estirilmiştir.

Yanlış ve bölücü bir laiklik anlayışı ve uygulamasının halkımıza nasıl bir ıstırap çektirdiğini yaşadığım bir değişik olayla açıklamak isterim:

Sovyet Rusya dağılmaya başladığında TV yapımcısı yakın dostum Sayın Zafer Karatay'la, bir heyet halinde Kırım'a gittik. Bahçesaray'da, Giray'ların Han Sarayı'nda, Taşavlu'da, 70 yıl sonra ezan okunarak "Şükür Namazı" kıldık. Namaz ve duadan sonra soydaşlarımız önce birbirlerine sarıldılar, tebrik ettiler ve gözyaşları boşalmaya başladı.

Sevinç ve heyecanın son noktasında olan Kırımlı soydaşlarımız sonra bana geliyor boynuma sarılıyor ve başlarını omzuma dayayıp ağlıyorlardı. Bunlardan iş adamı bir genci çok net hatırlıyorum. Benden uzun boyluydu, boynuma sarılmış sağ omzuma başını koyup hıçkırarak ağlıyordu. Sırtını okşayıp teselli etmeye çalıştım. Kucaklaşmalar, tebrikler sona erdiğinde, hayretle ceketimin omuzlarının ıslanmış olduğunu gördüm. Bu ilk defa oluyordu. Fakat bunlar Kırımlı kardeşlerimin sevinç gözyaşlarıydı. Onlar kendi vatanlarında, tarihî başkentlerinde, Giraylar Sarayı'nın avlusunda serbestçe, hep beraber şükür namazı, şehri dolduran gür ezanı dinleyerek kılmışlardı. Saray içindeki süngülü muhafızlar da bu olayı sessizce seyretmişlerdi.

Burada şüphesiz konumuz Kırım ve orada çöken Sovyet rejimi sonrası kavuşulan din ve ibadet hürriyetini anlatmak değil. Fakat omuzlarımın gözyaşları ile ıslandığı bu olay ilk defa olmuş ve fakat son olmadı. Bu sorunun kendi ülkemizde, hemen tamamı Müslüman olan Türkiye'de Selçuklunun, Osmanlı ve Cumhuriyetin güney Kalesi muhteşem ve narin Antalya'da yaşadım.

Başörtüsü yasağının terör estirmeye dönüştüğü zamanlardı. Antalya'ya, başmakale ve yazılarımı yayınlayan Türkiye Gazetesi'nin şehirdeki bürosuna gitmiştim. Oradaki görevliler, benim büroya geleceğimi öğrenen bir kişinin beni beklediğini söylediler. Bu 50 yaşlarında, dinç, yapılı, sanki Toroslardan şehre gelmiş mütevazı bir aile babasıydı. "Bana Antalya'da üniversitede Tıp Fakültesi'nde okuyan ve son sınıfa gelmiş kızından bahsetti. O'nun aileden yüksek öğrenime giden tek çocuğu olduğunu söyledi. Diğerleri henüz küçüktü. Anlatışından bu büyük kızını çok sevdiği görülüyordu. Hocam ümidimizi bu kızıma bağladık. O mezun olup doktorluk yapacaktı, hepimiz çok ümitliydik. Senelerce ailece fedakârlık yaptık. Artık Fakültesini bitirmeye az kalmıştı. Fakat şimdi kızımı Fakültesine sokmuyorlar, sınıfta kalacağını hatta üniversiteden ceza verilip atılacağını söylüyor. Bütün sebep olarak başörtüsünü gösteriyorlar. Şimdi evimiz de başta kızım olmak üzere üzüntüler içindeyiz, ne yapacağımızı bilmiyoruz. Kızım ve annesi her gün gözyaşı döküyor" dedi ve "Torosların bu yiğit babası, bu yağız çiftçi gözyaşlarını döktü". Kırımdan sonra omuzum 2. defa ıslanmıştı. Fakat bunlar sevinç değil ıstırap gözyaşları idi, kendi öz vatanında, görevi gençliği yetiştirmek olan kişilerin katı, fanatik davranışları yüzünden. Bütün isteği son sınıfa gelmiş, yakında doktor olmasını bekledikleri kızının Fakültesinden içeri sokulması ve derslere girebilmesiydi.

Bu acıklı manzara karşısında çaresiz babanın anlattıkları ve ağlaması beni etkilemiş ve ne yapacağımı düşünmeye başlamıştım. Teselli edici bazı sözler söyleyerek ağlamasını durdurdum ve sonrada kızının konusuyla meşgul olacağımı ve hemen bazı temaslarda bulunacağımı vaat ettim. Karşımda bir aile dramı bir gençlik dramı vardı. Niçin ülkeye, değerli varlığımız yüksek öğrenim gençliğine hizmetle, onların yetişmesinden sorumlu kişiler, onların geleceğini alt-üst ediyorlar, öğrenimlerini önlüyorlardı? Sadece Antalyalı çiftçi babanın doktor çıkacak kızı söz konusu değildi. Başta İstanbul, bütün diğer üniversitelerdeki dindar kızlarımızın önlerini kestiler, terör estirdiler, sınavlara almadılar, örtüleri var diye iş vermediler çalışmalarına mani oldular. Bu kişiler nasıl bir zihniyet ve ruh yapısına sahiptirler? Hatırıma derhal lisansüstü tahsilimi ve araştırmalarımı yaptığım Paris, Cean, Saıbrüken ve diğer Avrupa ve ABD üniversiteleri geldi, bunlar gerçek ilim ve öğretim kuruluşları idi. Orada okuyan öğrenciler ne kadar hür ve mutlu idiler. Benim ülkemizin gençlerinin bir kısmı, o senelerde, ya anarşinin içine düşürülmüş, ya inançlarında samimi ve tutarlı oldukları için, pek çok zahmetle giriş

hakkı kazandıkları fakültelerine giremiyor, kapılardan kovuluyorlar, diğer bir kısmı da zaruretler içinde kıvranıyorlardı.

Ayrıca Devlet Planlama Teşkilatında çok verimli geçen seneleri düşündüm. Kabiliyetli ve çalışkan genç uzmanlarımızla ülkemizi yüksek vasıflı insan gücü açığını kapatmak için yaptığımız planları, programları, çalışmalarını.....

Bu acı duruma yol açıp, ilkel uygulamalara sebep olanlar, vicdanlarında insani duygulara yer ayırmayan, her şeyi çağdışı ideolojilerin sloganlarına göre değerlendiren, fanatik ruh yapısına sahip her türlü meslekten kişilerdi. Ailelerimize ve on binlerce kız çocuklarımıza ve hanımlarımıza acı yaşattılar, ciddi kayıplara yol açtılar, gözyaşları akıttıralar. Veballeri büyüktür.

Yanlış bir lâiklik anlayışı ile sosyal yapımıza, milli bütünlük ve dayanışmamıza indirilen darbeler sadece yüksek öğrenimdeki tesettür meselesi ve bu hanımlara pek çok istihdam kapılarını kapatmadan ibaret değildir. İmam Hatiplerle birlikte, Kalkınma Plânlarımızın hedeflerine tamamen zıt bir şekilde bunların Yüksek Tahsil görme imkânlarını daraltılar. Bunu yapabilmek için bu okullardan mezun gençlerin önünü, hak ettikleri başarı puanlarını keyfi kararlarla düşürdüler. 28 Şubat Post-Modern Darbesi sonucunda ayrıca, isteyen ebeveynleri yazın çocuklarının Kur'an-ı Kerim okuma ve diğer din bilgilerini alma imkânlarına engel çıkardılar. 28 Şubat darbesinin bazı sorumluları ülkemizde hafız yetişme imkânını tamamen ortadan kaldırma girişim yaptılar. Sonuç alamadılar.

İslâmi öğretim ve yaşama tarzına karşı olan bütün bu ve diğer icraatı yapan ve fikirleri ileri sürenler "Laik" olmanın gereğini yerine getirdiklerini iddia etmekte, ülkemizde sonu gelmez gerginliklere yol açıp milletçe bütünlüğümüz, dayanışma ve huzuru zedeleyip zayıflatmaktadırlar. Bu Cumhuriyetimizin en azından son 70 yıldır içine düşürüldüğü bir rejim zaafı olmuştur.

Demokratik Cumhuriyetimizde yanlış anlayış ve uygulamalar sonucunda ifade ettiği mananın özü ve gerçeğini kaybederek bir sosyal gerginlik ve hatta çatışma mefhumu haline gelen "Laik" kelimesi yerine. Yeni Anayasamızda medeni dünyanın pek çok ülkesinde kabul edilip benimsenen ve Türkçede yeri olan içeriği derhal anlaşılan "dünyevi" (seküler) terimini kullanmak daha isabetli olacak. Sosyal yaşantımızı bölücü olan bu Fransızca terimin anlaşılma zıtlığı giderilecektir.

Esasen "laik" terimi pek az devletin Anayasasında (Fransa, Meksika, Hindistan, Türkiye gibi) yer almaktadır. Daha çok sayıda ülke ise devletlerinin fonksiyonlarını "dünyevi" (seküler) olarak tanımlamakta ve bu çerçevede "din ve vicdan Hürriyeti"nin tam bir teminat altına almakta aynı zamanda da milletlerinin taşıdığı dinî inançlara yabancı olmamaktadır.

Sovyetler birliğinin dağılmasından sonra müstakil hale gelen Cumhuriyetlerde de benzer durumlar vardır. Bunlardan kardeş Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası buna örnek gösterilebilir. Azerbaycan, müstakil Azerbaycan Cumhuriyetinin Anayasasını hazırlarken, mutad olduğu gibi bir komisyon teşkil etmişti. Anayasa taslağını hazırlamakla görevli bir komisyonun Hukuk Profesörü bir üyesi Türkiye'ye geldi ve benimle de Azerbaycan'ın hazırlanmakta olan Anayasası konusunda istişarelerde bulundu. Burada hemen şu noktayı belirtiyim ki Azerbaycan Devletinin istiklâli ile

birlikte bazı temel ekonomik-mali kanunların hazırlanıp Millet Meclisine sevk edilmesinde bu kardeş ülkenin üst derece bürokratları ile beraber çalışmıştık. Bu tasarılar Meclisten geçip kanunlaştığı zaman, neşredildikleri Resmi gazetelerin birer nüshasını bana Bakû'de hediye etmişlerdi.

Anayasa hazırlığı için Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelen komisyon üyesi profesörle pek çok nokta üzerinde durduk. Bu arada Anayasanın genel esaslarını görüşürken bana "Laik"lik umdesini sordu, ben de Türkiye'de bu terimin anlaşılması ve uygulanmasında başlangıçtan bugüne kadar ülkemizde ortaya çıkan problemleri, ayrışma ve çatışmaları, darbe gerekçelerini ve diğer hususları anlattıktan sonra "Devletinizin asıl fonksiyonu olan dünya İşleri'ni insan haklarını, kuruluş yapınızı, Anayasanızda belirtin. Bu Devletin "Din Hizmetleri ve Öğretimine" sırt çevirmesi anlamına gelmez; bu konuda Türkiye'nin uygulamasını örnek alabilirsiniz, sakın "Laik"lik kavramına takılıp ihtilaflara düşmeyin, sonu gelmez tartışmalara, çatışmalara dalmayın, darbelere gerekçe hazırlama gafletine kapılmayın" şeklinde fikrimi açık bir şekilde belirttim. "Dini inanç ve müesseseleri dışlamayan daha modern ve Demokratik terminolojiyi kullanın diye ifade ettim" Muhatabım bu ve diğer gerekli hususları not alıyordu. Teşekkür etti ve Azerbaycan'a döndü.

Bir müddet sonra Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası kanunlaşmış olarak bize geldi. Merakla ve dikkatle metni inceledim, "Devletin Esasları" bölümünün ilk maddesi olan 7. Maddenin 1. Fıkrasında "Laiklik" terimi değil "dünyevi" tanımlaması yer almıştı. Fıkra aynen şöyledir: Azerbaycan devleti, demokratik, hukuki, dünyevi ve üniter bir cumhuriyettir. Memnun oldum. Dinî inanç ve mensubiyeti sağlam, kadim ve müesseseleri sağlıklı olan milletimizin Anayasasında da başlangıcından beri çatışmayı beraberinde getiren "Laik"lik terimi yerine devletimizin bu alanda asıl fonksiyonunu anlaşılır bir şekilde belirten Türkçe bir terimin konması daha isabetli olacaktır. Bu kelime "dünyevi" ve benzer bir diğeri olabilir.

Son olarak, 1982 Anayasamızın 2. Maddesindeki nitelikler arasında zikredilen "sosyal" terimi, ifade edildiği şekliyle, muğlâk, net olarak anlaşılmaz bir durumdadır. Bu terim başlangıçta da tartışmalara yol açmıştır ve "sosyalizm"le bir ilgisi olup olmadığı polemik konusu olmuştur. Şüphesiz ki "sosyal" teriminin "sosyalizm"i çağırıştığı, ona atıf yapıldığı doğru bir görüş değildir. Fakat öte taraftan da "Devlet" elbette ki sosyal, bir tüzel kişiliktir, aksi düşünülemez. Dolayısıyla buradaki asıl maksadı **5. Maddede** yer alan "Devletin Temel Amaç ve görevleri arasında şu şekilde ifade edebiliriz:

"..... Devlet muhtaçlar ve düşük gelir gruplarını sosyal barış, sosyal adalet ve sosyal denge uygulamaları ile korur.

Türklük ve Etnisite:

1982 Anayasasının 66. Maddesi “Türk Vatandaşlığı” hususunu düzenlemekte ve “Türklük” kavramını tanımlamaktadır. Tanımlama aynen şöyledir:

“Madde 66- Türk Devletine vatandaşlık bağı olan herkes Türk’tür.

“Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türk’tür...”

Bu tanım yerindedir ve Anayasal olarak hukukî anlamda “Türk olma halini, statüsünü tespit etmektedir.

Fakat günümüzde ayrımcılık ve bölücülük cereyanları, çatışma ve başkaldırma eylemleri başladığından beri (1984’den itibaren) milletimizin “Türk Milleti” olarak tanımlanmasına karşı çıkan mensup oldukları “etnik kökenlerini öne çıkararak bir dizi “ayrıcılıklar” talep eden sosyal gruplar mevcuttur. Bölücülerin kanlı eylemleri sonucu 40 binden fazla insanımız hayatını kaybetmiş, bir o kadarı da yaralanmış, sakat kalmıştır.

Bu ayrımcıların bazıları da Atatürk’ün “Ne Mutlu Türküm Diyene” vecizesini de yanlış değerlendirmekte ve buna karşı çıkarak, bulunduğu yerlerden kaldırılmasını istemektedirler. Bu durumu isteyenlerin bir kısmı “Türklük” mensubiyetini zayıflatmak kastı ile hareket etmekte, diğerleri ise Türkçenin nüanslarını bilmemektedirler. Merhum büyük Gazi bu özdeyişiyle “ırkçı” görüşüyle soy itibarıyla Türk olanları şüphesiz ki kastetmiyor ve fakat toplayıcı ve kucaklayıcı bir deyişle “türküm diyene” tabirini kullanarak “aidiyet” haline işaret etmektedir.

Aynı vatan topraklarında yaşayan vatandaşlar olarak çeşitli etnik kökenlerden gelebiliriz. Bu, özellikle 20 milyon km²’ye ulaşan ve 622 yıl süren büyük Devletin bugünkü varisleri olarak tabiidir. Bir üst kimlik olarak bugün Türk aidiyetini bildirmekte olumsuz olan ne vardır? Hepimiz kendi etnik kimliğimizi unutmadan “Türk Milleti” bütünü içinde olduğumuzu gurur duyarak söyleyebiliriz. cedlerimiz de öyleydi. Omuz omuza, el ele bu güzel, bereketli topraklarda, müşterek vatanımızda, hiçbir dönemde esaret altına girmeden şerefleri ile yaşadılar ve vatanlarını savundular.

Esasen “Türk” lüğün sosyolojik tanımlamasında da ırkçılık, soy, araştırma unsuru dün de bugünde olmamıştır, yoktur: **“Türkçe konuşan ve İslâm inancına sahip olan kişiler Türk’tür.”**

İslâm inancı temelde ve genel olarak Türk tanımlamasında bin yılı aşan müşterek tarihimizde temel unsur olmuştur. Fakat şüphesiz ki, istisna olan küçük topluluklar mevcuttur: Gagavuzlar, Çuvaşlar, Rusya Federasyonu’nda, Sibiry’a’da bazı türk asıllı toplumlar bu duruma örnek teşkil ederler.

Ayrıca bugün Türkiye hudutları dışında Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve Avustralya’da sayıları, toplam, milyonlarla ifade edilen anadilleri Türkçe ve imanları İslâm olan önemli bir nüfusumuz mevcuttur. Bu kardeşlerimizin vatandaşlık statüleri ne olursa olsun Türk’türler ve “Ben Türk milletine mensubum” demeleri belirtip, beyan etmeleri kâfidir. Evet onlar Türkiye’de yaşayan, kardeşleri gibi milletimizin ayrılmaz parçalarıdır.

Kimse aksini söyleme hakkına sahip değildir ve böylece Türkiye'deki "vatandaşlık" düzenlemeleri buna uygundur. Mevcut bazı zorluklar kaldırılmalıdır.

Etnik gruplar ülkemizde ana dilleri değişik, Ermenice, Rumca, İbranice olan gayri Müslim, Türk vatandaşı topluluklar vardır. Cetlerimiz, tarih boyunca bu topluluklara, insanlığa örnek teşkil edecek şekilde en geniş anlamda serbesti yet tanımış. Din, dil ve kültür hayatlarında kendi özellik ve tercihleri ile varlıklarını, cemaat ve müesseselerini, ibadet mekân ve şekillerini devam ettirmişlerdir. Lozan Anlaşmalarında bu azınlıklara, kökenleri ve dinî sebeplerle bazı ilâve haklar ve imkânlar tanınmıştır. Şüphesiz bunların zedelenmemesi gereklidir.

Yukarıdaki paragrafta zikredilen gayri Müslim Türk vatandaşlarımız dışında İslâm inancına bağlı, fakat kendi etnik özellikleri olan ve milletimizin ayrılmaz parçalarını teşkil eden etnik topluluklarda vardır. Daha önce işaret ettiğimiz gibi Yüce Osmanlı Devletimizden Cumhuriyetimize bu etnisiteler miras kalmışlardır. Bu topraklar onların da, diğerleri gibi, vatanıdır. Gayri Müslim ekalliyetlerin önemli bir kısmı, Osmanlı Ermenilerinde olduğu gibi yeniden çizilen sınırların ötesinde Suriye, Lübnan, Irak gibi komşularımızda kalmış veya mübadele anlaşmasıyla Anadolu Rumlarıyla Yunanistan'daki Müslüman Türkler yer değiştirmişlerdir.

Fakat ve elbette değişik etnisiteye sahip Müslüman topluluklar ülkemizdeki "azınlıklar" la aynı yapı ve statüde değildirler. Onlar bu ülke ve milletin asli unsurlarıdır. Bu Müslüman ve etnik özellikleri olan topluluklara "ekalliyet" elbisesi giydirip, millet bütünlüğünden ayırmaya çalışmak hem onlara ve hem de milletimizin tümüne karşı yapılacak en büyük haksızlık ve millet bütünü her bir cüz'ünün zarar göreceği, tehlikeli anlayış ve teşebbüslerdir. Halen Türkiye'de ırkçı ve etnik fanatizmden beslenen, tahrik edilen "ayrımçı-bölücü" çatışma ve çarpışmaların sebep olduğu beşeri ve gayri kayıpların büyüklüğü ve dehşetini hissetmeyen bilmeyen kimse yoktur.

Devlet ve millet olarak ortak bir anlayışa gelmeliyiz. Bir taraftan devletin ve milletin bölünmez bütünlüğü temel umde olurken diğer taraftan da kimlikleri yok edici anlayış ve uygulamalara saplanılmamalıdır.

Her bir kişi kendi kimliğini kendisi belirleme hakkına sahiptir ve etnik topluluklar kendi ana dillerini konuşmada, o dilden yayın yapmak ve etnik özelliklerini yaşatmakta serbesttirler.

Kendi kimliklerini kendilerinin tayin ettiği ve onu yaşamada serbest olan kişi ve toplulukların Türkiye'nin millet ve toprak bütünlüğünü bozmaya katılmayacağını ve bunun ağır bir suç olacağını idrak edeceğini düşünmek tabii bir davranıştır.

Buraya kadar yaptığımız açıklamaları teyiden rahmetli Atatürk'ün dahiyane bir tespitini zikretmek isterim. "milletimiz din ve dil gibi iki fazilete maliktir. Bu faziletleri hiçbir kuvvet milletimizin kalp ve vicdanından çekip alamamıştır ve alamaz" *Atatürk söylev ve demeçleri: 66-67*

1982 Anayasasının 3. Maddesine "Başkent Ankara'dır" son cümlesinden önce şu cümle eklenebilir:

“Arması, iki yanı buğday başakları ile çevrilmiş, al zemin üzerinde, uçları gökyüzüne bakan ay yıldızdır”

Devletlerin, kendilerine has bayrakları ile birlikte, pratik kullanım ve temsil maksatları için resmi “arma” larıda mevcuttur. Nitekim Cumhuriyet dönemimizden öncede Osmanlı Devletimizin bilinen “Devlet Arması” da olmuştur. Son senelerde de bu orijinal ve estetik “Arma” dekoratif maksatlarla kullanılmaktadır. Fakat demokratik Cumhuriyetimizde sade, anlaşılır ve Devletimizi temsil edecek bir armaya pratik anlamda ihtiyaç vardır.

Böyle bir devlet arması yeni Anayasamızın 3. Maddesine yukarıda belirttiğimiz şekliyle eklenebilir. Al zemin üzerinde ay yıldızın uçlarının gökyüzüne doğru bakması Milletimiz ve Devletimizin daima yükselmesi ve yücelmesini sembolleştirmektedir. Ay yıldızımızı kucaklayan ve çevreleyen iki dolgun buğday başakları ise vatan topraklarının bolluk ve bereketiyle millet olarak köklerimiz ifade etmektedir.

Böylece 3. Maddede yer alan diğer unsurlarla birlikte “Devlet Arma”mız bir bütün teşkil edecektir.

Değiştirilme Hükümü ve Darbeler:

Anayasalar elbette ki çok önemli hukuk, kanun belgeleridir. Ait oldukları ülkelerin bugün ve yarınlarını şekillendirir, ülke halkının yönetimlerini, beklentilerini, hak ve mesuliyetlerini belirlerler. Devletin yapısını kurar ve temel hukuku ki örgüyü tespit eder.

Bu vasıfları ile Anayasa metinlerinin sık sık değişmesi beklenmez, istikrar gözetilir. Fakat şüphesiz ki Anayasalar Kutsal Kitap'lar, Kelâm-ı Kadim değildir ve ilahi Hükümleri ihtiva etmez. Değişen ilişkiler, iç ve dış şartlar toplumların beklentilerine uygun olarak Anayasalar da değişirler. Topyekûn, bir milletin iradesini aksettiren Anayasa hükümlerinin değişmesi TBMM'nin nitelikli çoğunluğu tarafından teklif edilmeli ve nitelikli çoğunluğu tarafından kabul edilmelidir. Bu değişikliklerin gerçekleşebilmesi için takip edilecek usuller referandumu gerektiren haller özel kanunu tarafından düzenlenir. Her ne şekilde olursa olsun, millet iradesinin neticesi olan Anayasanın hukuk esasları, demokrasi rejiminin gerekleri dışında zorlamalarla değiştirilmesi, ilga edilmesi TBMM'ye dayatılması meşru değildir ve ağır bir suç teşkil eder.

Bu hukuk ve kanun dışı uygulama ve girişimler uzak olmayan bir geçmişte Türkiye'de vukuu bulmuş çok acı olaylar ve büyük kayıplar yaşanmıştır.

Milletimizin irade ve kararının bir sonucu olan Anayasa ve onun getirdiği insan hakları ve hürriyetlerine dayalı çoğulcu demokratik düzen başta TBMM olmak üzere Devlet erkinin bütün kurum ve kuruluşları tarafından korunmalı, totaliter ve vesayetçi hiçbir odaklaşma ve girişimlere yol verilmemelidir.

Dolayısıyla yeni Anayasa'da aşağıdaki madde yer almalıdır:

Madde 4 – Millet irade ve hâkimiyetinin sonucu olan Anayasa'nın verdiği yetkileri ve hukuk esaslarına sadık olarak yürütülen uygulama erkini toplumun hiçbir kesimi, kurum, kuruluş, örgüt ve kişiler zorla ele geçiremez ve değiştiremezler.

Milli hâkimiyetin zorla ele geçirilmesi ağır bir suçtur.

Yakın geçmişte ülkemizde "Milli Hâkimiyet" esasını tahrip ederek yok eden darbe ve girişimlerin millet ve devletimize verdiği ağır zararlar, ıstırap ve kayıpları göz önüne getirdiğimizde insan hak ve hürriyetlerine dayalı demokratik cumhuriyet rejiminin kararlı bir şekilde korunmasının hayali önemi daha açık bir şekilde idrak edilir. Bu Anayasal herkesi bağlayıcı bir görevdir.

Eşitliğin Korunması:

Yeni Anayasamızın başlangıç olarak teklif ettiğimiz metinde Türkiye Cumhuriyeti'mizin kesin ve kararlı bir şekilde sadık kalacağı temel ilkelerden üçüncüsü olarak "Eşitlik" umdesine yer vermiş bulunuyoruz. Başlangıç metninin açıklanmasında, diğer birçok ilkenin ülkemizde ihlal edildiğini, bu ihlallerin aynı zamanda gerçek anlamından saptırılmış, bir "laiklik" kavramına bağlanmak çabasında bulunduğu anlatılmıştı. Bu yanlış durumun şüphesiz ki en çarpıcı örneği "türban" veya "başörtüsü" yasağı olmuştur. Bu yasak senelerce, hatta bu güne kadar, her yaşta hanımlarımızın başta öğrenim görme, çalışma, sağlık hizmetlerinden yararlanma gibi pek çok hak ve hürriyetlerden mahrum edilmesi sonucunu doğurmuştur. On binler ve belki de yüz binlerce kadın ve genç kızımızın mağdur edildiği bu haksız yasak uygulaması dramının ortadan kaldırılması için yapılan her hukukî teşebbüs, "katı ve hukukla bağdaşmayan" yorumlarla önlenmiş, bu sosyal dram ve mağduriyet devam ettirilmiştir. Bazı hukukçularımızın tabii hukuk kuralları ile açıklanamayacak bu yasakçı yorumları uygulamada çok sert ve "insan aklına zarar" örnekler ortaya çıkarmıştır. Bunları, örnekleri de zikrederek, tarihe not düşürecek araştırmacılara bırakmak şimdilik yeterlidir.

Birkaç on yıldır Türkiye'de sürüp giden bu traji-komik problemi sonlandırmak ve ülkemizde medeni bir sosyal ve eğitim-istihdam hayatı tesis etmek için Yeni Anayasamızın "Kanun Önünde Eşitlik" bahsine bir fıkra eklenmesi şart görülüyor.

1982 Anayasası'nın 10. Maddesine ek fıkra:

- **Hiçbir kişi inancından, yaşama tarzından, giyiminin şeklinden dolayı insan hak ve hürriyetlerinden ve özellikle öğrenim, işe girme, çalışma, sağlık gibi hizmetlerden yararlanma haklarından mahrum edilemez, kınanamaz. Bu hak ve hürriyetleri engelleyenlerin suçları Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenir.**

Milletimizin topyekun iradesini temsil edecek yeni Anayasamızda Devletimiz bu haksız ve traji-komik yasaktan kurtulmalıdır. Bir dönemde TBMM'ndeki ve Bakanlar Kurulu'ndaki Millet vekilleri kendi seçtikleri Cumhurbaşkanının görev yaptığı mekana örtülü hanımları ile giremediler. Bir kısmı da bu durumu ihdas eden Köşk Daveti'ne icabet etmediler.

Böyle bir yasağı ihdas edenler, Anayasal bir kurum olan ve hayati önem taşıyan T.C Diyanet İşleri Başkanlığı'nın değerli ve bilgin Başkanı Tayyar Altıkulaç zamanın da "başörtüsü-tesettür" konusunda verdiği resmi görüşü (Fetvayı) görmezlikten geldiler. O tarafa bakışlarını kararttılar.

Doğru, yanlış her indî, şahsî görüş ve eylemlerini T.C' nin kurucusu dahi kahraman, rahmetli Atatürk'e bağlayan yasakçılar bu büyük önderin muhterem ve merhume annesi ve hanımının da başlarının örtülü olduğunu dikkate bile almadılar ve millet bütünlüğünü bölücü tutumlarını devam ettirdiler.

Yeni Anayasada 1982 Anayasası 10. Maddesinde ki ek fıkra yer aldığı anda, 1982 Anayasasında "Temel Hak ve Hürriyetlerin sınırlanması başlıklı 13. Maddedeki "Laik Cumhuriyet" deyimini "Dünyevi ve Demokratik Cumhuriyet" tabiri şeklini alacaktır.

Esasen 1982 Anayasası'nın "Temel Haklar ve Ödevler" başlıklı ikinci kısmı bütün maddeleri ile (12. ve 40.) yeniden ele alınıp incelenerek, demokrasi, evrensel değerler ve toplumumuzun ulaştığı sivil düzey değerlendirilerek yeniden yazılmalıdır.

Din ve Vicdan Hürriyeti:

1982 Anayasası'nda "Din ve Vicdan Hürriyeti" başlıklı bir maddenin bulunması (24.md) yerinde olmuştur. Esasen aslî ve doğru manada "laik"liğin en önemli öğelerinden birisi de kişileri "Din ve Vicdan" hürriyetine sahip olmasıdır. Bu hak ve hürriyet ancak dinî inanç ve vicdanî kanaatleri reddeden, onlara karşı olan Komünist Sovyet Rusya gibi ülkelerde görülmüştür. O tür rejimlerde Marksist bir anlayışla ateizm yaygınlaştırılmaya çalışılmakta ve her bir din, ibadetler, öğrenim, dinî ve vicdanî kanaat içeren yayınlar yasaklanmaktadır. Sembolik bir-ikisi dışında camii, kilise ve havralar başka faaliyetlere tahsis edilmektedir.

24. Maddenin ilk fıkrasında isabetli olarak "herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir" denildikten sonra müteakip fıkra da "14. madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dinî ayin ve törenler serbesttir." Hükmüne yer verilmiştir.

Şimdi bura da şu sual zihinlere gelmektedir: "Acaba böyle bir tekrara lüzum var mıdır? Çünkü özellikle Anayasa da yer alan, hüküm ifade eden maddelerin birbirine tezat teşkil eder şeklinde yorumlanması şüphesiz ki doğru olamaz. Temel Kanun olan Anayasaların madde ve hükümleri bir 'bütün' teşkil etmesinden dolayı bunların yorumları birbirine uygun, birbirini destekler ve tamamlar şeklinde olmalıdır.

Esasen Anayasa'nın 14. Maddesindeki tek hüküm şöyledir: "Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerin hiçbiri Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz."

Görülüyor ki 14. Madde isabetli olarak genel geçici bir hüküm getirdiğine göre bu durum 24. Madde'deki "hürriyet"ler içinde caridir. Anayasa "Kodifikasyonu"nda da yani metinleştirilmesinde maddelerin birbirine uyumu esastır.

Burada bazı zihinlerde 2. bir soru da gelebilir: 14. Madde'deki hükümler yerinde midir? Kesin kanaatimiz şudur burada korunan "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü", "Temel hak ve hürriyetler" bugün de ve yarında asla vazgeçmeyeceğimiz esaslardır. Bunlar yeni Anayasa'mızda da yer almalıdır.

Titizlikle muhafazası gereken birlik, bütünlük ve temel hak ve hürriyetler, ülkemizin uzun zamandır içinde bulunduğu şartlar dolayısıyla, tahrip edilme girişimleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu satırların okuyucuları en yeni bazı masum gibi gösterilen "bölme" ve "parçalama" hatta tahrik girişimlerini hatırlayacaklardır:

12 Haziran 2011 genel milletvekili seçimlerinin hemen öncesinde Güneydoğu Anadolu'muzun bazı yerleşim yerlerinde yanı başlarında müslüman halkımızın namazlarını kıldığı büyük camiler mevcut ve açıkken bazı vatandaşlarımız, organizatörlerin öncülüğünde açık havada ayrı Cuma namazı kılmışlar ve mahalli bir dille hutbe dinlemişlerdir.

Bu bölünme, ayrışma teşebbüsü burada kalmadı yine aynı bölgemizin bir ilçesinde universal bir çağrı olan Ezan yine yöreye has bir dille okunmuştur. Bu ayrıştırıcı ve bölücü teşebbüsler dinimizin en hassas vazgeçilmez esaslarından olan Cuma namazlarında, ibadete çağrı için okunan Ezan'ın aslî dilinden başka bir dille yapılıyor. Bu

tür girişimlerin ne için, hangi hedefe yönelik olarak yapıldığını anlamak herhalde zor değildir. Ayrıca o bölgede görev yapan imamlardan bazıları şehid edilmişlerdir.

Müşterek vatanımızın bölünmez bir bölgesi olan Güneydoğu'nun bazı yerleşim noktalarında bu müessif girişimler yapılırken çocukluk ve gençlik yıllarımı yaşadığım ülkemizin Başkenti ve Türkçemizin orada doğup büyüyen herkesin ana dili olduğu güzel Ankara'mızda. Başta şehit çocukları olan babam ve annem olmak üzere hemen herkesin, namaza çağrı olan Ezan'ın Türkçe okunmasını başta hiçbir şekilde benimsemediklerini, Ezan-ı Muhammediye hasret çektiklerini bugün gibi hatırlıyorum. Dahası da var: İlk hür ve dürüst 14 Mayıs 1950 Milletvekilleri seçimlerinin yapıp TBMM toplantılarının ilklerinin bir gününde, meclis, muhalif ses çıkmadan "Ezan okuma şeklini serbest" bıraktığında Ulus'ta Meclis'in önüne biriken Ankaralıların birbirlerine sarılıp gözleri yaşlar içinde sevinçlerini, şükürlerini belirttiklerinde o kalabalığın arasında bizzat bulunuyordum. Hafızam o genç yaşta bu manzarayı kaydettiği gibi, hemen o gündeki ilk vakit namazında Ankara'daki, bütün minarelerden "Allahü Ekber" sedalarının yükseldiğini işittim. O gün bir bayram havası esti:

İstiklâl Harbi'nin kalpgâhında ve şüphesiz vatanın bütün şehir ve köylerinde. Bu halkın halk için yönetimi demek olan genç Cumhuriyetimizin, "Devlet-Millet" bütünlüğünün ayrılmazlığının hiç şüphesiz daha güçlendiğini bir bir gördü. Yeni Meclis en güzel kararını almış devlet milletiyle tekrar kucaklaşmıştı, ikisinin arasındaki "sosyal akit" yeni ve güçlü bir imza daha kazanmıştı.

Bizler, bu ülkenin evlatları, doğduğumuzda bu ezan kulaklarımıza okunur, camilerimizde, bu ezanın çağrısı ile omuz omuza vererek sadece Cenab-ı Hakka secde eder ve mutlak inandığımız ölümsüzlüğe bu ezanla uğurlanırız.

Bu inanç ve ibadet bütünlüğünü bozmaya çalışanların, fırsat bulduklarında nelere cür'et edeceklerini hepimiz düşünmeliyiz. Yakın ve uzak tarih böyle niyet taşıyanların nihaî hesapta elde ettikleri sonucun şu olduğunu gösteriyor: Hüsrân. Yalnız temenni edelim ki "Ba'de harab-ül Basra" olması Millet olarak bütünlüğümüzün en temel esasını din birliğimizin teşkil ettiğini, burada bölünüp, parçalanıp, birbirimizden ayrılmaya asla tolerans göstermeyeceğimizi idrak etmemiz gerekmektedir.

Cumhuriyetimizi kuranlar, başta gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere dinimiz İslâmiyet üzerinde ihtilafa düşüp, bölünüp çatışmalara sürüklenmememiz için Cumhuriyetin ilamından sadece aylar sonra "Diyanet İşleri Başkanlığı'nı kurmuşlardır. Cumhuriyetimizin 100. Yılına doğru gittiğimiz bu zamanlarda eğer asırlık süre içinde, tabii karşılanabilecek bazı fikir ayrılıkları dışında Türkiye'de ağır dinî ayrışmalar, bölünmeye varan çatışmalar ortaya çıkmamış, dinî bütünlüğümüz tahrip edilmemiş ve misyoner nüfuzu, propagandaları zemin tutamamışsa bu olumlu durumda Diyanet İşleri Başkanlığımızın, azimli, yorulmak bilmez ve sağduyulu gayretlerinin, çalışmalarının büyük payı olmuştur. Milletimiz mabetlerimizde bilgilenip en güzel ve vakur şekilde ibadetlerini yapabiliyor, muktedir olanlar bilinçli bir şekilde haclarını eda ediyorlar, ülkemizin tümünde dinimizin emrettiği birlik ve huzur hâkimdir. İslam'ı kabulden bugüne gelen Din ve devlet beraberliği (Din-ü Devlet) ve vatan-millet ayrılmazlığı (mülk-ü millet) asrımızın modern anlayış ve kuruluşları çerçevesinde, pek çok devletleri kıskandıracak bir şekilde ülkemizde devam etmektedir. En müşkül ve problemlili zamanlarda, halkımızın kalbi kan ağlarken dahi milletimizin Devletine karşı çıkmaması,

sabırla sükûnetini koruması, Devleti ve vatani için canını seve seve feda etmesi bizi bir tek vücut haline getiren bu asırlar öncesinde başlayan tarihi miras ve an'anedir.

Hiçbir ilmî ve pratik tutarlılığı olmayan ve ideolojik içerikli görüşlerle Diyanet Teşkilâtı'nın varlığına itiraz eden kişiler ya Anayasa Kodifikasyonu'nun tekniğinden habersizdirler ya da T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kuruluşunun 1924 yılı başlarında olduğu; Laiklik teriminin ise Anayasamıza 6 Ok'tan birisi olarak 1937 yılında dâhil edildiğini hatırlamak istemiyorlar.

Yeni Anayasamızda da, T.C Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bir Anayasal kuruluş olarak ve görevlerini muhafaza ederek yerini alması mutlak gereklidir.

Aksini ileri sürenlere burada başka bir gerçeği, hem tarihte ve hem de günümüzde mevcut değişmeyen bir gerçeği hatırlamalarını isterim: Müslüman milletimiz bu ülke ve devletin sahibi aslisidir. Azınlık bir cemaat değildir. Gayr-i Müslim vatandaşlarımız Lozan Anlaşması'ndan da gelen cemaat haklarını koruyup, cemaat teşkilâtlarını kurabilirler. Milletimiz ise kendi bir kısım dinî hizmetlerinin, ibadet ve öğretim gibi, devleti eliyle, resmî olarak organize edilmesini istemiş ve bu hususlar Anayasa ve kanunlarla kabul edilmiştir.

Bu yerleşmiş olan düzen sadece Cumhuriyet dönemine de has değildir, asırlardan beri gelmiş, yalnız yenilenmiş, modern şartlara cevap verir hale getirilmiştir. Aslı muhtevastan çıkarılarak, bir çatışma ideolojisi haline getirilmiş yanlış laiklik yorumlarıyla Cumhuriyetimizin temel taşlarını yerinden oynatmayalım. Doğruları yanlışlardan ayırma akıllılığını, beceri ve titizliğini gösterelim. Eğer hâlâ bir "restorasyon" dönemindeyse başarıları, kazanımları tahrip etmeyelim. Enerji ve dikkatimizi hatalarımızı; yeni huzursuzluklara yol açmadan, gelişmiş, sosyal ve siyasî dengesini demokrasi şartlarında gerçekleştirmiş ülkelerin başarılarından örnek alarak, düzeltelim.

Millet varlığında ve ülke yönetiminde büyük bir boşluğu önemli hizmetleriyle dolduran Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 1982 Anayasasındaki konumu aynen korunabilir:

"Madde 136- Genel İdare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, dünyevilik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek özel kanunda gösterilen görevleri yerine getirir."

Yukarıda yer alan görev ve unsurlarını;

- a) Siyasetin dışında kalmak,
- b) Millet dayanışması ve
- c) Bütünleşmesini amaç edinmek gibi hedefleri sağlamada Diyanet İşleri Başkanlığımızın, verimli millet-devlet birliğini sağlamlaştırmaya hizmetler verdiğini belirtmek bizler için vicdanî bir vazifedir.

İkinci Bölüm ve Müteakip Kısımlar:

Buraya kadar olan açıklamalarımızda Yeni Anayasamızda yer almasını zaruri gördüğümüz maddeleri, 1982 Anayasası'na göndermeler yaparak kısa gerekçelerle izah etmiş olduk. Fakat özellikle 17. Maddeden sonra gelen maddelerde, bir Anayasa hazırlama teknik ve usullerinden ziyade pekçok detay ve izahları kapsayan diğer kanun ve hatta yönetmenliklerde yer alması gereken hükümlere yer verilmiştir. Ayrıca çok sayıda yapılan "Değişiklik" ler, "Ek Fıkralar" ve "Mülga"larla 1982 Anayasası yaygın deyiimiyle "yamalı bohça"ya dönmüş, diğer ciddi sebeplerle de Milletimiz ve Devletimize layık bir metin vasfına sahip değildir.

Dolayısıyla Yeni Anayasamızın hazırlanmasından sorumlu Komisyon, diğer heyetler ve sonuçta TBMM'ni uzun, titiz, bilgili, sorumlu bir çalışma beklemektedir.

TBMM'nin yeni döneminin en önemli ve muhakkak en takdire değer eseri **örnek bir Anayasa** olmalıdır. Başta mevcut T.C. Hükümeti'nin her fırsatta yaptığı çağrıya uygun olarak bu örnek eserin en iyi şekilde hazırlanabilmesi için geniş ölçüde bir katkı sağlanması zaruridir.

Biz de, kendi sahamızda, önemli gördüğümüz bazı düzenlemeler hakkında tekliflerimizi kısaca, ilgili ve sorumlu kişi ve mercilere sunarak bu vatandaşlık görevimizi yerine getirmek arzusundayız.

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hayat:

Toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve manevî yaşayışı kendi normal seyri içinde var olmaktadır. Devletin diğer pek çok konuda olduğu gibi, burada da her alana, kesime ve kişilere müdahil olması, etkili olması gereksiz ve zararlıdır. 1982 Anayasası bu yanlışlığa düşmüş, hazırlanmakta olduğu kısa dönemin olaylarının istikametinde pek çok detay meseleye ait hükümler getirmeyi hedef almış, kısa bir ifadeyle “konjonktür”e tâbi olmuştur.

Yeni Anayasada ise Millet varlığının iktisadî, sosyal, kültürel ve manevi hayatında tayin edici temel umdeler ve Devletin yeri belirtilmeli ve toplumun tabii yaşayışına müdahaleci hükümlerden kaçınılmalıdır.

Bu serbest diyetçi bakış açısından yeni Anayasamızda şu maddeler yer alabilirler:

Devletin Görevi:

Madde- Devlet ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek, sosyal, kültürel ve mânevî gelişmeyi sağlamak için gerekli tedbirleri alır, uygulamalar yapar.

Devlet bu alanlarda faaliyet gösteren özel sektör ve kesimleri teşvik eder.

Yukarıda sayılan alanlarda devlet kanun koyma, düzenlemeler yapma, yatırım, kurumsal tedbirler alma gibi icraata başvuracaktır. Madde zikredilen “mânevî gelişme”den daha çok “genel ahlâk” kuralları ve bunlara uyum ve saygı davranışlarının geliştirilmesi kastedilmektedir.

Ailenin ve Çocukların Korunması:

Madde- Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasındaki saygı ve eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle kadın, ana ve çocukların korunması ve millet nüfusunun azalmasını önleme, gelecek genç nesillerin devamını sağlayıcı tüm tedbirleri alır.

Devlet, her türlü istismar ve şiddete karşı çocukları koruyucu, şahsiyetlerini geliştirici tedbirleri alır.

1982 Anayasası’nda 41. Madde de yerinde olarak belirtildiği gibi “Aile” toplumumuzun temeli ve çekirdeğidir. Tarihimiz boyunca hep böyle olmuştur ve halende öyledir. Genel olarak batı ülkelerinde aile bağları zayıflamakta ve çözülmektedir. Bu ülkeler bu çözülmeyi durdurmak için pek çok tedbire başvurmakta ve malî harcamalar yapmaktadırlar.

Benzer gerilemeler ve bozulmalara uğramamak için Türkiye aileyi koruma politikalarını geliştirme ve güçlendirmelidir.

Yukarıda teklif ettiğimiz madde de bazı yeni unsurlara yer vermiş bulunuyoruz. Bunlar kısaca şunlardır:

1- Fıkırada “eşitlik” beraber ve ondan önce “saygı” unsurunu ilâve ettik.

2- Fıkırada “aile plânlamasının öğretimi ile uygulamasını sağlamak” hedefi çıkarılmıştır. Modern toplumlarda bu tercih ve uygulama çiftlerin kendilerine bırakılmaktadır. Bu çıkarılan cümlelerin yerine “millet nüfusunun azalmasını önleme, “gelecek genç nesillerin devamını sağlayıcı tüm tedbirlerin alınması hedefi konulmuştur.

Bilindiği gibi gelişmiş ülkelerde, nüfus olgunlaşma (maturite) seviyesine ulaşmakta ve nüfus eksilme safhasına girmekte ve bu durum ise o ülkeler için ciddi ekonomik, sosyal ve moral problemlere yol açmaktadır. Batı Avrupa ülkelerinde ve özellikle komşumuz Rusya’da bu sorun şiddetle yaşanmakta, ailelerin çocuk sahibi olma tercihleri, gittikçe artırılan “aile ödemeli” ile teşvik edilmektedir.

Ülkemizde devlet ve özel sektörümüzün atılımları ile ekonomi sevindirici bir şekilde, cumhuriyetimizin başlangıcından beri gelişmekte, refah seviyesi yükselmekte, şehirleşme sür’atle artmakta ve zenginleşme devam etmektedir. Bütün bunlar ve diğer faktörler neticesinde de Türkiye’nin nüfusunda “maturite” safhasına gelmiş ve doğum oranlarına bağlı olarak nüfus artış hızında sürekli ve belirgin bir düşüş trendi ortaya çıkmıştır.

Demografi ilimin verileri ve Rusya, dahil Avrupa ülkelerinde görülen ciddi sosyo-ekonomik olumsuzluklar Türkiye’mizin bu temel konuda geç kalmadan etkili tedbirler almasını zaruri kılmaktadır. Bu uygulamaların olumlu ve gelişmeci yönde olması, aileyi güçlendirmesi nitelikte olması gerekmektedir.

Burada şahsi bir not da düşmek isterim. Fransa’da doktora öğrenim yıllarında, yukarıda zikredilen “aile planlaması” uygulamalarının bizim tür ülkelerde ciddi olumsuzluklara yol açacağını gördüğümünden dolayı ülkeme döndükten sonra bizdeki yanlışlığı genç bir akademisyen ve araştırmacı olarak anlatmaya devamlı gayret ettim.

Devlet Plânlama Teşkilatı’nda kendi sorumluluğum altındaki “Sosyal plânlama” çalışmaları dışındaki ülkemdeki bu “yaygın yanlış”ı ve etkili bir şekilde düzeltme imkânı olmadı. Anayasalar gibi temel mevzuatın hazırlayıcıları da bu tür alanlarda uzman bilgisi olan kişilere başvurmak gereğini duymadıklarından yıllarca bu gayrî ilmî, olumsuz uygulamalar yapıldı. Ülkemizin aleyhine olan bu uygulama bazı dış kuruluş ve çevreler tarafından teşvik edilmiştir. Şurasını da hatırlatalım ki son dönemde hükümet yetkilileri sorunu gördüler ve düzelmesi için topluma hatırlatıyorlar.

Bir milletin refah seviyesinin yüksek olması şüphesiz ki nüfusunun azlığına değil ve fakat zengin kaynaklara sahip olması ve bunları en verimli bir şekilde değerlendirmesine bağlıdır. 2011 yılının 75 milyonlu Türkiye’nin refah seviyesini, fert başına düşen milli geliri iktisadi güç ve zenginliği 1930’ların ortalama 15 milyon nüfuslu Türkiye’sinden şüphesiz çok daha fazladır. O tarihten bugünlere nüfusumuza katılan 60 milyon Türk yurttaşımız Türkiye’yi fakirleştirmede, zenginleştirdi.

Türkçenin Yaygınlaştırılması:

Bizim de Yeni Anayasa'nın başlangıç maddesinde tekraren teklif ettiğimiz ve önceki Anayasalarımızın tümünde olduğu gibi Devletin, dili Türkçedir. Bu esas değişmemeli ve zayıflatılmamalıdır. 1982 Anayasası'nın 42. Eğitim ve öğretimle ilgili maddesinde de, son fıkrada, "Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez" hükmü yer almaktadır. Bu maddeye en son fıkra olarak aşağıdaki hüküm eklenmelidir:

42. Maddeye Ek:

"Devlet Türkçenin gelişme ve dünyada yaygınlaşması gereken tedbirleri alır, düzenlemeler yapar."

Türkçe dünyanın en eski köklü ve yaygın dillerinden birisidir. Birleşmiş Milletlerin "UNESCO" teşkilâtının araştırmalarına göre dilimiz Türkçe Dünyada en çok konuşulan 10 dil arasındadır.

Diller konusunda uzman ilim adamları ve araştırmacılar dünyada 2100 civarında değişik dilin varlığını, konuştuğunu tespit etmişlerdir. Sadece Hindistan'da konuşulan mahalli dil sayısı 200'e ulaşmaktadır. Afrika'da, Asya'da, yakınlığımızda olan Kafkasya'da da çok çeşitli diller konuşulmaktadır.

Kafkasya'daki dillerin çokluğundan dolayı, adeta her tepenin arkasında değişik bir dil olduğundan eski Arap coğrafyacıları ve bu bölgeye gelen gezginler Kafkas mıntikasına "Cebel-i El sine" "diller ülkesi" demişlerdir. Zamanımızda bu dillerden bazıları kaybolmaktadır. "İbıhça" bunlardan birisidir.

Söz konusu 2100 civarındaki konuşulan dillerden sadece 75 kadarının 1 milyondan fazla insan tarafından konuşulup yazılı şekilde olduğu, yani yazı dili haline getirilmiş olduğu da yine ilmî olarak tespit edilmiştir.

İşte Türkçemiz, bu 75 civarındaki dünya dillerinden en çok konuşulan ilk 10'u içerisinde bulunmaktadır. UNESCO'nun tespitine göre İngilizce, Mandarin Çincesi, İspanyolca, Portekizce, Bahasa Endonezya'ca gibi çok yaygın dillerin bulunduğu diller grubunda yer almaktadır.

Türkçe Türkiye dışında Çin Seddi'nden Adriyatik'e kadar uzanan coğrafyada, Avrasya'da yer alan milyonlarca kişinin ana dilidir. Ayrıca, batı Avrupa, kuzey Amerika ve Avustralya'da yaşayan, Türkçe konuşanların sayısı da milyonlarla ifade edilmektedir.

TBMM'nin 22. Döneminin son haftalarında "Yunus Emre Türkçe Kültür Merkezleri" kanununun kabulü sırasında söz alan konuşmacılar ve bizzat bu satırlarının yazarının yaptığı açıklamalar Türkçenin "Dünya Dilleri"nin ön safta gelenlerinden biri olma özelliğine sahip olduğu açıklıkla ortaya koymuştu. Bu konuda Devletimizin sorumluluğunun bir Anayasa hükmü haline getirilmesi yerinde ve zaruridir.

Şu hususu belirtmekte fayda vardır ki geniş Türk coğrafyasında değişik türkçe lehçeleri konuşulmakta ve yazılmaktadır. Bunların hepsinin, müşterek lehçe olarak, İstanbul'da konuşulup yazılan Türkçeyi tek örnek almaları Kırimdan İsmail Gaspıralı,

Azerbaycan'dan Vahapzade, Kazakistan'dan Cengiz Aymatov gibi pek çok fikir, edebiyat adamları ve yazarlar tarafından belirtilmiştir. Böylece Türkiye'nin dil birliği konusundaki sorumluluğu daha da artmaktadır.

Türkçenin yukarıda yer aldığı gibi "gelişmesi" ve "yaygınlaşması" için her şeyden önce kendi ülkemiz Türkiye'de bütün okul kademelerinde, yeni tüm okullarda, ilköğretimden Üniversitelere kadar öğretimin Türkçe yapılmasına doğrudan bağlıdır. Bütün ilim, teknik ve meslek dallarında öğretimin kendi öz dilimizde yapılması Türkçeyi de geliştirecek, zenginleştirecek ve çağın tüm kavram ve terimlerinin Türkçe ifadesini mümkün kılacaktır.

Ülkemizde bütün kademelerde öğretimin Türkçe yapılması başka dillerin öğrenilmesine asla engel teşkil etmeyecektir. Yabancı dillerin de öğrenilmesi için Devlet lüzumlu tedbirleri alacak, düzenlemeler yapacaktır, hatta destekçi olacaktır. Dolayısıyla Yeni Anayasamızda şöyle bir hüküm yer almalıdır.

Madde- Türkiye'de öğretim, bütün kademelerde, Türkçe yapılır. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır.

Yabancı dillerin öğrenimi, ayrı kurslarda sağlanır.

Devlet yabancı dillerin öğrenilmesini destekler.

Bu hüküm dolayısıyla, bazı okul ve üniversitelerde yabancı dil öğretimi yapılmasının getirdiği mahzurlar önlenmiş olacaktır.

İlim, Araştırma ve Öğretim Hürriyeti:

Bir ülkenin her sahada ilerlemesi, dünyadaki medeniyet yarışında ön saflarda olabilmesinin vazgeçilmez şartlarından biriside, şüphesiz ki orada ilmi çalışmalar, araştırma ve öğretim faaliyetlerinin hür, serbest olmasına bağlıdır. Bu hürriyetler sağlanmadan ilim adamlarının araştırmacılar ve öğretim üyelerinin verimli olması, çağdaş bilgileri yeni nesillere aktarabilmesi ve değişik sosyo-ekonomik alanlarda gelişmeleri sağlamaları mümkün değildir. Öyleyse Yeni Anayasamızda aşağıdaki gibi bir hükmün yer alması, geçmiş tecrübeleri de göz önünde tutarak zaruri olmaktadır:

İlim, Araştırma ve Öğretim Hürriyeti

Madde- Yüksek öğretimin her kademesinde çalışan öğretim üyeleri, görevlileri ve araştırmacılar ilmi çalışmaları, fikir ve kanaatlerini açıklamak ve öğretim faaliyetlerinde serbesttirler, bunlardan dolayı kınanamaz ve kısıtlanamazlar.

Bir ülkenin ilim adamları, araştırmacı öğretim üye ve görevlileri, ilmî ve fikrî üretimde, yayınlarında hür olmazlarsa, baskı ve cezalandırma tehdidi altında bulunurlarsa, orada yenileşmenin, hataları düzeltmenin dolayısıyla gelişmenin önü kesilmiş olacaktır. Bu ise toplumun hayat damarlarının kesilmesi demektir.

Türkiye'mizin yakın geçmişinde, ilim ve fikir adamlarının susturulması, hatta kanaatlerinden dolayı cezalandırılması olayları, üniversitelerimizde cereyan etmiş, pek çok profesör, doçent ve yardımcıları gibi ilim adamları, listeler halinde, çalıştıkları yüksek öğretim kurumlarından tasfiye edilmiş, işlerine son verilmiştir.

Bu tasfiyeler askerî darbelerden sonra vukuu bulmuştur. Hangi meslekten olursa olsun kişiler, T.C. Ceza Kanunu'nda yazılı belirgin suçlardan dolayı, meşru mahkemelerde yargılandıktan sonra cezalandırılır.

Darbeler döneminde bu hukukî esasa saygı gösterilmemiştir. Şahsi fişlemeler sonucu genellikle köklü üniversitelerimizde görevli pek çok akademisyenin işine son verilmiştir.

Bu hal hukukunun ve akademik hürriyetlerin, serbestiye tin açık ihlâlidir. İlim adamı, öğretim üye ve görevlileri suç işlemez elbette denemez. Fakat suçların bilinmesi ve hangi ceza kanunu maddelerinin ihlâl edildiği açıkça bildirilmesi ve âdil yargılama esastır.

Böylece, yüksek vasıflı işgücü yetiştirecek üniversite ve yüksek okullarımız ilim adamlarının bir kısmından mahrum olmuş ve keyfi tasarruflarla akademik hürriyet çiğnenmiştir.

Bu tür baskı ve mesleğinden tasfiye endişesi bir kısım ilim adamlarını suskunluğa ve "Şartlara uyma" yoluna sevk etmekte, konfarmist bir hayat anlayışı ile hakikatin değil gücün, güçlünün savunucusu olmaktadırlar.

Ülkemizde bazı akademisyen ve yazarların millet iradesi hürriyet ve haklar, demokrasi konularında bu insan onurunu esas alan hayati kavramları savunacakları yerde darbelere, dikta rejimlerine, baskı ve haksızlıklara adeta arka çıkmaları, ilmî, akademik

hürriyet gibi temel vasıflardan uzaklaştıkları, hür fikir ve ifade sahibi olmadıklarını göstermektedir.

Bu hal ise bir toplum için büyük bir kayıptır, gerçektende hayat damarlarından birisi tıkanmıştır. Genç yaşlarımda büyük hocalarımdan şöyle bir beyit işitmişim:

“Sanma ki zulüm ile âlem olur harap.

Eyler onu müdana-i âliman harap”

“Müdana” kelimesi burada menfaat peşinde olmayı ifade ediyor.

Yüksek Öğretim Koordinasyon Kurulu:

Ortaöğretimden sonra gelen yüksek öğretim kademesi ülke ve millet için vazgeçilmez, hayati öneme sahiptir. Üniversite, yüksek okullar ve araştırma enstitüleri tarafından sağlanan bu öğretim ve eğitim, yukarıda belirtilmiş olan, ilmî düşünce, çağdaş seviye ve akademik hürriyetler gibi esaslara göre yürütülür.

Türkiye’de sayıları artmış ve artmakta olan, bütün ülke sathına yayılmış bulunan, yüksek öğretim kuruluşlarının verimliliklerini artırma ve seviyelerinin yükseltilmesi için aralarında millî ölçüde bir koordinasyonunun sağlanması gereklidir. Bu ihtiyaç Yeni Anayasa’da şöyle bir madde ile belirtilip, yer alabilir:

Madde- Bütün üniversitelerin yatırım kadro yeni akademisyenlerin yetiştirilmesi, ilmî sahada işbirliği ve iş bölümü yapmak ve benzer alanlarda birlikte karar vermek için yüksek öğretim kuruluşları arasında bir “Yüksek Öğretim Koordinasyon Kurulu” kurulur.

Bu kurulum teşekkül şekli, yetki alanları ve çalışma usulleri kendi özel kanununda belirtilir.

Madde- Üniversiteler ve bağlı fakülteler, kendi yönetim organlarını, kendi öğretim üyeleri arasından seçerler. Rektörler, fakülteler arasında dönemsel esasa dayalı olarak seçilirler.

Üniversitelerin ve yönetimlerinin bağlı olduğu esas usuller özel kanunlarında yer alır.

Gerek Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve gerekse üniversitelerimizin kuruluş ve çalışma usulleri, yetkilerinin kullanılması, çeşitli müdahaleler geçmişte derin uyuşmazlıklar ve huzursuzluklara yol açmıştı. Böyle bir ortam ülkenin eğitim ve öğretim hayatında, giderilmesi zor kayıplara da yol açıyordu.

Bu durumun ana sebeplerinden biri, hiç şüphesiz, YÖK’ün kuruluşunun askerî döneme rastlaması ve bunun neticesi olarak da düzenlemenin askerî anlayışa göre şekillenmiş olmasıdır. Çıkarılan kanunun yanlışlıklarını düzeltmek gayretiyle hemen başlangıçta İstanbul Üniversitesi Beyazıt Yerleşkesi’nden (Hukuk, İktisat) bu satırların yazarı, Edebiyat Fakültesi’nden merhum hocamız Prof. Dr. Muharrem Ergin, Tıp Fakültelerinden Prof. Dr. Süleyman Yalçın’ın da bulunduğu bir İstanbul Üniversitesi heyeti olarak Ankara’ya gittik. TBMM’nin binasında o günkü askerî yönetim çalışıyordu. Yönetimin genel sekreteri Necdet Üruğ Paşa bizleri nezaket ve saygıyla karşıladı. Rahat görüşebilmemiz için, tatil Cumartesi gününü ayırdı. YÖK konusunu, kanunu ana esasları ve önemli ayrıntılarıyla müzakere ettik.

Değerli ve yetkin bir general olan, sayın genel sekreter sonuçta bize “YÖK kanununun bu şeklinin düzeltilmesi ancak bir, kısa da olsa, uygulama neticesinde yapılabileceği anlaşılıyor, hocalarım” demek durumunda kaldı. Bizler, daha önce tanıdığımız ve demokrat görüşlü olduğunu bildiğimiz Üruğ Paşa’ya teşekkür ettik ve İstanbul’a dönerek meslektaşlarımıza durumu aktardık.

Sonra ülkemizde normal durum sivil idare avdet etti. Fakat YÖK'te ve kanunun uygulamasında gerekli esas değişiklikler yapılmadı. Bir iki istisnası ile, örnek olarak Prof. Dr. Mehmet Sağlam'ı zikredebiliriz, YÖK başkanları, askerî anlayışı, bazen çok daha katı şekilde uygulamaya soktular. Birer akademik kuruluş olan üniversitelerin meselelerini, zamanlarının Ordu Komutan'ları ile çözme yoluna giden YÖK başkanları görüldü. Rahmetli Prof. Dr. Turan Feyzioğlu'nun sıkça söylediği "Kötü kanunlar dahi iyi uygulayıcılar elinde müspet sonuçlar verir" kuralı YÖK'te işlemedi. Bazı başkanların kendi meslektaşları üzerinde tahakküm kurma halleri acı sonuçlar verdi.

YÖK çalışmalarının uzun süre bekleneni verememesi, hatta aksi olumsuz durumların ortaya çıkmasının bir diğer sebebi de bu Kurul'un varlığı ve çalışmalarına ait ayrıntıların 1982 Anayasası'nda yer alması olmuştur.

Anayasa'daki değişiklikler, gerekli olduğu zaman, kısa sürede ve sık olarak yapılamamaktadır. Kanun değişiklikleri yapmadaki esneklik şüphesiz ki Anayasalarda yoktur. Bu bakımdan hem YÖK hem de üniversiteleri ilgilendiren pekçok hususun kendi özel kanunlarında düzenleme zorunluluğu vardır.

Masum ve fakat yanlış olana bir örnek vermek gerekirse, ülkemizin en köklü üniversitelerinden ilki İstanbul Üniversitesi'nin Rektörlüğü, seçimdeki kural sebebiyle tıp mesleğinde olan meslektaşlarımıza tescil edilmiş gibidir.

Bu gibi hallerde rektör seçimi, daha önceleri olduğu gibi, fakülteler arasında dönemsel (rotasyon) hale getirilebilir. Bu değişiklik kanunda yapılabilir.

Buraya kadar yaptığımız açıklamalar gösteriyor ki, 1982 Anayasası'nda yer alan "Yüksek Öğretim Kurumları ve Üst Kuruluşları" düzenleyen ve ayrıntılı hükümleri içeren maddeler (130, 131 ve 132) tamamen kaldırılmalı, onların yerine, teklif ettiğimiz, "Yüksek Öğretim Koordinasyon Kurulu"nu ihdas eden madde getirilmelidir. YÖK ve üniversitelere ait ayrıntılı hükümler kendi özel kanunlarında bulunmalıdır.

Akademik kuruluşlar olan üniversiteler ve yüksek öğretimin tümü keyfi ve ideolojik olmayan yönetim şekil ve anlayışına kavuşturulmalıdır. Yeni Anayasa bu esası göstermelidir.

Yabancıların Durumu:

Türkiye, tarihi boyunca ve özellikle Osmanlı Devleti'nin yükselme döneminden beri dışa açık bir ülke olmuştur. Pek çok ülke, toplum ve devletlerle sürekli ilişkilerimiz kurulmuş, karşılıklı çıkarlar sağlanmış ve etkileşim olmuştur.

Fakat Osmanlı Devlet'imizin gerileme sürecinde yabancı ülke ve kuruluşlarla ilişkilerimizde ülkemiz aleyhine bir denge kayması ve maddi ve manevi kaynaklarımızın ecnebler tarafından istismar edilip, sömürülmemiz durumu ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla cumhuriyetle birlikte ve özellikle birinci İzmir İktisat Kongresi sonrası Devletimiz, pek çok alanda "korumacı" ve hatta "içine kapanma" denilebilecek bir politika takip etmiştir. Fakat 2. Dünya Harbi'nden sonraki on yıllarda Türkiye, özellikle de rahmetli Turgut Özal'lı dönemde "Dış Dünyaya Açılma" atılımlarında hızlı adımlar atmıştır. Mevzuat değişiklikleri ve uygulamalar olmuştur.

Bu olumlu gelişmeler elbette ki ülkemizin maddi ve manevi varlıklarının yabancıların istekleri, hedefleri istikametinde ülkeye zarar verecek tarzda kullanılmasını manasına gelmemelidir. Dolayısıyla bazı alanlarda kısıtlamaya varan tedbirler alınması zaruridir.

İşte bu maksatla eğitim, öğretim, kültür ve savunma sanayi gibi alanlarda Türkiye'mizi yabancı nüfuzuna, korumasız terk etmek ülkemizin bütünlüğüne, kültür birliğimize ve vatan topraklarımızın savunulmasını zaafa uğraticı sonuçlar doğurur. Öyleyse Yeni Anayasa'mızda böyle bir olumsuzluğu giderecek bir hükme ihtiyaç vardır:

Madde- Yabancılar Türkiye'de üniversite ve yüksek okul açamazlar. Devlet, yüksek vasıflı insan gücü açığının bulunduğu alanlarda, öğrencilerin, yurt dışındaki üniversite ve araştırma merkezlerinde öğrenim yapmasını kolaylaştırır ve burslar verir. Yurt dışından, Türk Yüksek Öğretim Kurumları'na öğrenim için gelmek isteyen öğrencilere imkânlar hazırlar. Komşu ve Türk Dili konuşan ülkelere öncelik tanınır.

Madde- Yabancılar, medya kuruluş ve tesisleri, radyo, televizyon, günlük gazeteler, süreli yayınlar ve benzerleri ile doğrudan savunma sanayii üretimi yapan kuruluş ve tesislerin yönetimine hâkim sahipleri, işleticileri ve hissedarları olamazlar.

Günümüzde "Hakimiyet kurma", "Egemenlik tesis etme" gibi durumlar, çok değişik vasıtalar kullanma ve muğlak terminolojiyi yaygınlaştırma şekilleri ile, sessiz usullerle tesis edilebilmektedir. Bu alanda ön planda olan devletler, diğerleri üzerinde etkilerini tesis ve sağlamlaştırma için, görünüşte masum, gerçekte yönlendirme, kontrol etme hedeflerine geniş kitlelerin dikkat ve karşılığını çekmeden ulaşmayı değişik ve ince politika teknik ve taktiklerle gerçekleştirmişlerdir.

Geçmiş asırlarda "kolonizm" sömürgeleştireceği ülkelere önce İncil ve din adamları gönderip, müteakiben de ellerinde süngü ve silahı olan istilacı birliklerini sevk ederek oraları hakimiyetleri altına alıyorlardı.

2. Dünya Harbi sonunda Sovyetler, Nazilerden kurtardığı ülkeleri askerî güçle işgal etmiş ve sonrada hem o milletler dahilinde ve hedef ülkelerde yayılcı ideolojisini, komünizmi, yerleştirmeye çalışmıştır.

Böylece hem “tepeden” ve hem de “içten” pek çok zayıf devlet üzerinde hakimiyetin tesis ve devam ettirmek istemiştir. 1990’larda Gorbaçov dönemiyle birlikte dikta, zulüm ve sömürü sistemi çökmüş, yeni müstakil ülkeler kendi devletlerini kurmuşlardır.

Bugünün şartlarında, diğer ülkeler üzerinde hâkimiyet kurmak ve devam ettirmek hedefini seçmiş olan güçlü aktif devletler yeni, sessiz ve masum görünen teknikler geliştirmişlerdir. Bunlardan en derinden etkili olanları ise “eğitim”, “kültür”, “iletişim”, “yayın” alanlarında yapılan çalışmalar ve şüphesiz ki savunma sisteminde görülen bağımlı kılma politikalarıdır.

Eğitim, kültür, iletişim yayınlar vasıtasıyla hedef ülkedeki bir kesim aydın ve onlar vasıtasıyla da kitleler üzerinde zihni, düşünce, dünya görüşü alanlarında derin bir etki ve yönlendirme gücü elde eden aktif devlet, bu yaptırım üstünlüğünü tabii olarak kendi çıkar ve gayeleri lehine kullanmaktadır.

Zihni bağımlılık durumuna getirilen topluluklar, milletler en uysal bir tarzda aktif ülkelerin politikalarını kabullenmekte ve netice olarak çeşitli alanlarda sömürülmektedirler. Burada, en yakın geçmişten, herkesin hatırlayacağı bir örnek verebiliriz. Birinci Körfez Savaşı sırasında A.B.D, İngiltere, Fransa ve diğer ittifak devletleri, müştereken etkili bir psikolojik harp taktiği uyguladılar: “Irak’ın devlet başkanı Saddam’ın elinde, cehennem topları, füzeler gibi öyle ‘Kitle imha silahları’ bulunmaktadır ki, çok uzak menzilleri, Türkiye’de Ankara’yı hatta daha uzakları vurup tahrip edebilir.” Öyleyse Irak’a yakın her ülke Irak’a savaş ilan etmelidir.

Türkiye üzerinde de bu etki güçlü bir şekilde yapıldı. Ülkemiz Irak’a karşı savaşa, koalisyon kuvvetleriyle beraber katılmadı ve fakat Ankara gibi büyük şehirlerde “Irak’ın imha edici füze ve bombalarına karşı” günlerce “gece karartmaları” yapıldı. Bu şüphesiz gülünç ve aynı zamanda acınacak bir durumdur. Sonuçta, uluslararası bir “kontrol heyeti” Irak’ın hiçbir kitle imha silahına sahip olmadığını net bir şekilde açıkladı. Bu örnek İttifak Devletleri’nin yalana dayalı bir propagandanın nasıl etkili ve yönlendirici olabileceğini göstermiştir.

Türkiye dün ve bugün NATO gibi güçlü bir kolektif savunma sistemi içindedir ve “soğuk savaş” sürecinde bu statü bize çok faydalı olmuştur. Varşova Paktı dağılmasına rağmen bizim NATO içinde bulunmamız ülkemizin savunması yönünden hayati öneme haizdir.

Bu gerçeği tespit etmekle beraber bir başka değişmez gerçeği de daima zihinlerimizde canlı tutmak ve gereğini yapmak zorundayız. **“Bir ülkenin gerçek savunma ve caydırıcı gücü kendi milli ordusunun gücü ve imkânlarıyla ölçülür.”** Ülkenin savunması gibi hayati vazgeçilemez ve mukaddes bir görev, esasta, başka ülkelerin kararlarına bağımlı olarak yürütülemez. Bu durum kendi içinde pek çok rizikoyu içerir.

Bu tespit hiçbir zaman ülke savunması, savaşta galip gelmek için müttefiklerle işbirliği yapmamak manasına elbette gelmeyeceği gibi, her türlü dış kaynakları kullanmamak olarak yorumlanamaz. Çok güçlü bir orduya sahip Fatih Sultan Mehmet dahi surları

yıkan topların imalinde Macar ve diğer vasıflı işgücüne başvurmuştur. Tarihte pek çok olumlu örnekler vardır.

Fakat, bugünkü dünya şartları ve konjonktür savunma gücümüzün hususiyle savunma sanayi ve teknolojisi alanlarında, hızla ve ileri derecede takviye edilmesi zarureti ortaya çıkarmıştır. Sür'atle zaman zaman estirilen karamsar atmosferi bertaraf edip ordumuzun ve ekonomi sanayimizin "caydırıcı" gücünü en üst seviyeye yükseltici atılımları gerçekleştirmemiz erteleyemeyeceğimiz, hayati bir hedeftir. Teknolojik hamlelerle tam caydırıcı güce sahip olmak, muhakkak ki en verimli savunma şeklidir. Böyle bir hedefi hakiki anlamda gerçekleştirmek kendi savaş sanayimize kendimizin sahip olmamız ve geliştirmemiz mümkündür. İleri teknolojide dış katkı ve işbirliği çoğu zaman kaçınılmazdır, fakat tesislerin sahibi ve yönetimi "milli" olma zarureti vardır.

Yukarıdaki açıklamalarımızda üniversite, medya savunma sanayii gibi öğretim, iletişim, ülke bütünlüğünü doğrudan ilgilendiren kritik ve hayati alanların yabancılara devredilemeyeceği bu sahalarda yabancılar lehine özelleştirmeler yapılmaması gerektiğini belirttim.

1982 Anayasası'nın 47. ve kenar başlığı "Devletleştirme ve Özelleştirme" olan maddesinde devlet özelleştirmelerine ait hükümler yer almıştır. Uygulamada, özelleştirme alanında lüzumlu olanlarının yanında ülke ve halkımızın aleyhine hatalı bir kısım özelleştirmeler yapılması girişimleri olmuş, bunların bir kısmı kamu oyumuz ve TBMM'nin yerinde hassasiyeti karşısında önlenmiş ve fakat bazıları maalesef yürürlüğe konmuştur.

Bu hatalı özelleştirmelerden bir tanesi de Tekel'in yani kamu yönetiminin elinde, kontrolünde bulunan alkollü içkilerin üretim ve satışının özelleştirilmesi olmuştur. Bu karar şüphesiz ki halk sağlığına açıkça ve ağır şekilde zarar verici niteliktedir. Özel sektör, dünyanın her yerinde "kar maksimizasyonu" peşindedir, bu örnekte alkollü içki tüketimini ne kadar teşvik edip artırırsa kârı o kadar yüksek olacaktır. Nitekim öyle de olmakta, özel firmaların, reklam ve diğer teşvik gayretleriyle Türkiye'de alkol tüketim ve alışkanlığı devamlı ve endişe verici bir seyir takip ederek artmaktadır.

TBMM'de İstanbul Milletvekili olarak bulunduğum sorumluluk döneminde alkollü içki üretim ve satışını özelleştiren mevzuatı önlemek için, milletvekili yetkileri içinde, gayret sarf ettim. Maalesef netice alamadım. Samimi kanaatim bu mevzuatı hazırlayıp TBMM'den geçiren ve lehte oy kullanan meslektaşlarım ağır ve veballi bir hata işlemişlerdir. Ülkemizde alkol tüketiminin artması, hastanelerimize başvuran alkolik vatandaşlarımızın çoğalması, Türkiye'yi kısa sürelerle ziyaret eden turist sayısının fazlaşması ile izah edilemez. Alkollü içki imal ve satışını serbest bırakan mevzuatı hazırlayan ve halkımıza, gençliğimize karşı işlenen bu vebale el kaldıran pek çok politikacı halen yeni dönem TBMM'nin üyeleridir. Halkımızın, nesillerimiz ve ırkımızın, genel sağlığına aykırı bu durumu, umarız ve dua ederiz ki, önleyici tedbirleri kararlaştırıp uygulamaya koyarlar. Değerli Cumhurbaşkanımız Sayın Doç. Dr. Abdullah Gül'ün bu hayati sağlık konusunda inisiyatifini başlatıcı bir rolü olabilir. Bu alanda sigara içmeyi kısıtlama başarılı uygulamasından daha da olumlu sonuçlar alınabilir. Böylece ağır bir hata ve vebal düzeltilebilir.

Sendikalar ve Toplu Sözleşme

Devletin, yoksullar, yaşlılar, bakıma muhtaç olanlar, engelliler ile alt gelir gruplarını, sosyal adalet, sosyal ve ekonomik denge, vatandaşların insanlık haysiyetine uygun yaşama imkânlarına sahip olmaları ilkelerini gözeterek, koruma görevini daha önce belirtmiştik. Bugün bütün gelişmiş modern devletlerde bu sorumluluk kabul edilerek, çeşitli sosyo-ekonomik tedbirler alınmakta, uygulamalar yürürlüğe konmakta ve toplumda sosyal barış, huzur sağlanarak sürekli gelişme gerçekleştirilmektedir.

Gelirinin, geçiminin kaynağını esasta sadece emeğinin teşkil ettiği işçiler de devletin koruma ve gözetmesi altında olmalıdır. Bu emekçilerin, iş güvenliği ve ailelerinin yaşama şartlarını, sosyal endişelerden mahrum bir "Serbest Ekonomi Piyasası"nın konjonktür el şartlarına terk edilmesi kabul edilemez.

Bu temel anlayış sebebiyle, özellikle, sanayii inkılâbından günümüze kadar, modern devletler, işçileri, çalışan kadın ve çocukları koruyucu tedbirler almışlar, politikalar geliştirmişlerdir.

Bu koruma uygulamalarından en önemlilerinden birisi de işçilerin sendika kurma hakkına sahip olmaları ve çalışma şartlarını işverenlerle karşılıklı toplu sözleşmelerle kararlaştırmalarıdır.

İşçi sendikalarının Batı Avrupa'da ortaya çıkıp iş piyasasında yerlerini almalarından yakın tarihlere kadar geçen uzun sürede sınıf mücadeleleri yapan, çatışmacı siyasi sendikalarla varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bu tür sendikalar, sosyal barış ve huzuru sarsmakta ve pekçok kayıplara sebebiyet vermektedirler.

Özellikle, 20. Yüzyılın ortasından itibaren Batı Dünyası'nda ortaya çıkan gelişmeler, bu tür sınıf mücadelesi yapan, siyasi ve militan yapıdaki sendikaları geri plana itmiş amacı işçilerin, çalışanların refahı yaşama şartlarını düzeltmek olan "mesleki sendikacılığı" güçlendirmiştir. Böylece toplumdaki sosyal huzur bozulmadan çeşitli sektörlerde kayıp ve karşıtlıklar ortaya çıkarmadan, işçiler ve diğer çalışanların dengeli talepleri gerçekleşmektedir.

Ülkemizde de çalışma hayatında, işçi-işveren ilişkilerinde, son dönemlerde, gelişmiş batı ülkelerinde olduğu gibi karışıklıklara, sosyal çatışma ve kayıplara yol açmadan mesleki sendikacılık anlayışı ile uygulaması güç kazanmaktadır. Bu durum, ülke ekonomisinin sürekli büyümesi ve işçilerimizin hayat seviyesinin yükselmesinde çok önemli olmuştur.

Marksist anlayışlı, çatışmacı, siyasi sendikacılıktan, işçilerin hayat seviyesini yükselten, çalışma şartlarını düzelteren mesleki, profesyonel sendikacılığa geçiş, devam eden olumlu bir gelişmedir.

Fakat çalışma ilişkilerindeki bu değişim esasta ücretlerinden başka gelirleri olmayan işçilerin, sistem içinde kendilerine ait bir devlet koruması şemsiyesinden mahrum bırakılmaları anlamına gelmez. 1982 Anayasası'nda işçi ve işverenlere ait düzenlemeler uzun maddeler, çok fazla sayıda eklerle, maddeler 51-55 karmaşık hale gelmiştir. Aşağıdaki teklifte yer aldığı gibi işçi-işveren ilişkileri 3 maddede kısaca esas olarak ifade edilebilir ve ayrıntılar özel kanunlarında düzenlenir.

İşçi ve İşveren İlişkileri:

Madde- İşçi ve işverenler ücret ve diğer çalışma şartlarını ferden karşılıklı olarak veya üyesi oldukları sendikalar aracılığı ile kararlaştırırlar.

Toplu sözleşme vasıtasıyla yapılan uzlaşmalarda, hakkaniyet, sosyal barış, sosyal adalet, ekonomik ve sosyal denge ilkeleri gözetilir.

Madde- Toplu sözleşme ve müzakerelerinde uzlaşma sağlanmadığı hallerde arabulucu ve bağdaştırıcı safhalardan geçilmeden, işçi ve işveren taraflar grev ve lokavt eylemlerine başvuramazlar.

Madde- Sendikalar, toplu sözleşmeler, grev ve lokavt eylemlerine ait düzenlemeler kendi özel kanunlarında yer alır.

Grev ve lokavtlar iyi niyet kurallarına aykırı tarzda, sosyal barışı bozan, toplum zararına ve milli serveti tahrip edecek şekilde kullanılamaz.

Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması

1982 Anayasası'nın 63. Maddesinde yukarıdaki başlık altında Devletin, zikredilen varlıkların korunmasında yüklendiği görev ve sorumluluk hükmü yer almaktadır. Fakat bu maddenin metninden açıkça anlaşılacağı gibi bunlar Türkiye hudutları içindeki varlıklardır.

Türkiye Coğrafyası dışında da çok önemli tarih ve kültür mirasımız bulunmaktadır. Bunların azımsanmayacak bir kısmının, zaman içinde, karşıt yönetimler tarafından tahrip ve yok edildiği bilinmektedir. Buna rağmen önemli ölçüde olanlar halen ayakta ve bunların ihya edilmesi Türkiye Cumhuriyeti'nin manevi sorumluluğundadır. Yıkılmış bir "Mostar" köprüsünün tekrar yapılıp, açılması ülkemizin tarih ve kültür alanlarındaki evrensel itibarının yükselmesine önemli ölçüde hizmet etmiş ve milletimizin derin bir sevinç duygusu yaşamasına yol açmıştır.

Tarihi ve kültür mirasımızın, bağlarımızın öncelikle bulunduğu bölge, Avrasya Kıtası'nın güney kuşağıdır, daha net bir ifade ile doğuda Orhun Abideleri ile batıda Dirina Köprüsü, Gül Baba dergâhına kadar uzanan kuşaktadır. Bu bölgede yapılan koruma görevlerini Yeni Anayasa'da hükme bağlamak üzere, 1982 Anayasası'nın 63. Maddesi aynen muhafaza edilerek, ona aşağıdaki şu fıkra eklenmesi yerindedir.

Ek fıkra- devlet Türkiye dışında ve öncelikle Türk dili konuşan ülkeler ve topluluklarda bulunan tarih ve kültür mirasını korur. Gereken işbirliği anlaşmalarını yapar.

Bilindiği gibi, esasen bu bölgedeki pek çok tarih ve kültür varlıklarımızın Hoca Ahmet Yesevi Külliyesi'nden Sultan Muradın Kosova'daki türbesine kadar, ihya edilip, dünya turizmine açılmıştır. 1982 Anayasası'nın 63. Maddesine yukarıdaki fıkranın ilavesiyle hükümlerinin Yeni Anayasa'da yer alması, konunun önceliği ve uygulamada önemi bakımından yerinde olacaktır.

Seçimler ve Siyasi Faaliyette Bulunma Hakları:

Bu konuda 1982 Anayasasının 67. Maddesinin ilk dört fıkrası aynen Yeni Anayasa'da yer alabilir, diğer fıkralar ilgili özel kanunlara aktarılmalıdır.

Siyasi Partiler:

Gerçek bir demokratik Cumhuriyet Yönetimi'nin çoğulcu ve hür siyasi partiler mevcut olmadan ve bunlar faaliyetlerini serbestçe yürütüp, dürüst düzenlenen seçimlere eşit hukuki zeminde katılmadan, söz konusu olamayacağı açıktır.

Ülkemizde, demokratik bir yönetimin başlangıcı sayabileceğimiz, 1908 Meşrutiyeti ile aynı zamanda siyasi partilerimiz kurulmaya ve açık bir şekilde faaliyete geçtiler. Bu dönem beraberinde, önlenemez şiddet olayları, devletin en üst kademelerine kadar uzanan siyasi cinayetler, baskınlar ve darbeler getirdi. Sonuçta, İttihat ve Terakki Fırkası'nın katı dikta yönetimi ve isabetsiz icraatı, uzun asırlar varlığını sürdürmüş olan Osmanlı Devleti'nin, yok olup tarihe mal olmasına yol açtı.

Cumhuriyet Dönemi'nin başlangıcında rahmetli Atatürk yakın arkadaşı Fethi Okyar'a Serbest Fırka'yı kurdurarak demokrasiye geçme ideali istikametinde bir adım attırdıysa da bu teşebbüs başarılı olmadı; Türkiye tek parti yönetimiyle 1946 yılına kadar geldi.

1946 yılında, iç ve dünya şartlarının etkisi, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün isabetli öngörüşü ile Celal Bayar, Adnan Menderes ve arkadaşları, mer'i kanunlar değiştirilerek Türkiye'de demokratik rejime geçişe sağladılar. 1946 yılı seçimleriyle 1960 darbesine kadar geçen sürede ve ağırlıklı olarak iki siyasi partinin, C.H.P ve D.P sert ve hırçın siyasi mücadeleleri türk siyasi hayatına hakim oldu. 1960 yılı 27 Mayıs'ında yapılan askerî darbe, onar yıl aralıklı olarak ortaya çıkan yeni darbe ve müdahalelerle Türkiye, fiili olarak bir "Demokrasi ve vesayet" rejimi yaşadı. Bu "Demokrasi ve vesayet" rejiminin en önde gelen belirti araz ve göstergelerden birisi de hiç şüphesiz sık sık siyasi partilerin kapatılması idi. Öyle ki kendi kamuoyumuz ve batı demokrasi ülkelerinde Türkiye'nin bir "Partiler mezarlığı" haline getirildiği görüşü yerleşmeye başladı. Bu anormal ve gerçekte ülkemiz, devletimiz ve cumhuriyetimizi zayıflatıp, yıpratın bu darbe ve diğer müdahaleler, zaman zaman dış desteklerin devreye girmesiyle Türkiye'ye hesap edilemez kayıplar verdirdiler.

İşte, bu dönemde, Yeni Anayasa hazırlıkları ile ülkemizin; iradesine dayanan, sağlıklı ve sağlam bir demokrasiye millet kavuşması çalışması yapılıyor. Gerçek bir demokratik Cumhuriyet yönetimini, çoğulcu siyasi partiler olmadan bu partilerin güvenlik içinde istikrarlı faaliyetlerde bulunmalarını sağlamadan tesis etmemiz mümkün değildir.

Unutmayalım ki, ülkemiz, ekonomimiz tüm hızıyla yeni kalkınma hamleleri yaparken, halkın önemli bir çoğunluğunun oyları ve TBMM'nin kararı ile bir siyasi partimiz T.C hükümetini kurup yürütme sorumluluğunu omuzlarına almış iken; oldukça zayıf ve geçersiz argümanlarla iktidar partisinin kapatılması girişimi yapılmıştır. Bu yanlış talebi yapan ve destekleyenler, bekledikleri gerçekleşse idi, ülkemiz ve demokrasimizin ne kadar büyük kaos ve kayıplara sürüklenebileceğini acaba tam hesap edebilmişler miydi? Anayasa Mahkeme'miz, yerinde aldığı bir kararla muhtemel ağır kaos ve kayıpları önledi.

Bu geçmiş müşahhas örnekte gösteriyor ki demokrasinin vazgeçilmez temel kuruluşları olan siyasi partilerimizin güven içinde, istikrarlı çalışmalar yapıp fonksiyonlarını icra edebilmeleri, varlıklarının anayasa teminatına sahip olmalarını gerekli kılmaktadır.

1982 Anayasamızın bu güvenliği verdiği söylenemez. Ayrıca 68 ve 69. Maddeler, ancak kendi kanun ve yönetmeliklerde yer alması gereken pek fazla ayrıntılarla uzatılmıştır. Bu durum anayasa yapma tekniğine aykırıdır.

Dolayısıyla demokratik Cumhuriyetimizin yapısını daha da güçlendirmek, siyasi partilerimizin varlıklarını güvence altına almak ve sağlıklı faaliyetlerini düzenlemek için Yeni Anayasamızda aşağıdaki hükümlere yer vermek gereklidir.

Siyasi Parti Faaliyetleri:

Madde- Siyasi partiler, demokratik Cumhuriyetin ve siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Vatandaşlar, siyasi parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptirler.

Siyasi partilerin kurulma, faaliyet ve kapatılmasına ait hükümler kanunlarda gösterilir.

Madde- Siyasi partilere karşı, aşağıdaki eylemlerin odağı haline geldiği hallerde kapatma kararı verilir:

- Şiddete başvurmak veya teşvik etmek,
- Irkçı ayrımlar yapmak veya teşvik etmek,
- Devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne karşı olmak veya bu tür girişimleri teşvik etmek.
- Siyasi partilerin üyelerinden birinci fıkrada yer alan fiilleri ferden yapanlar, kişisel olarak sorumludurlar.
- Temelli olarak kapatılan partiler bir daha kurulamaz.
- Yabancı devletlerin uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyruğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden maddi yardım alan siyasi partiler temelli kapatılır.

Madde- Kanunda gösterilen Genel Kurulları'nı yapmış ve seçimlerde iştirak etmiş siyasi partilerin hakkında Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kapatma kararları, TBMM'de görüşülüp, oylanmadan önce kesinlik kazanmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi:

1982 Anayasası'nın tekniği ve özelliğine aykırı düşen kısımları, bilhassa "Üçüncü Kısım" başlığı altında toplanmış, 75. Maddeden başlayarak "Altıncı Kısım"a kadar 74. Madde devam eden kısımlar ve bölümleridir. Ancak ilgili kanun ve yönetmeliklerde yer alması gereken, çok sayıda ayrıntı Anayasa hükümleri olarak yazılmıştır. Bu, Anayasayı adeta "kırkambar" hüviyetine sokan hüküm ve ayrıntılar onu temel yasa niteliğinden uzaklaştırmış gereksiz yere uzun ve millet-devlet hayatının devam eden seyri içinde, vaki olan her gelişme ve değişmelerde, değiştirilmesi zaruri bir yasa haline getirmiştir. Bu durumun, başka bir deyimle Anayasayı "konjonktür el" bir kanun hüviyetine sokmuştur. Böyle bir vaziyetin beraberinde getirdiği mahzurlar, tıkanıklıklar çok açıktır.

Dolayısıyla başta devletimizin T.B.M.M gibi temel organları ve kuruluşları olmak üzere bütün "teşkilatı esas iye"si, Anayasa'da sadece "görev ve yetkileri" ve "İşleyişleri"nin ana esasları itibariyle yer almalı diğer ve çoğu usullere, nisaplara ait ayrıntılar özel kanunları, tüzükler ve yönetmeliklerde gösterilmelidir. Böylece yeni Anayasamız, öncekilerde olduğu gibi kısa ve orta vadeli hususları bünyesinde bulunduran, kısa ömürlü bir metin olmak zafiyetinden kurtulup asırları kapsayan 22. yüzyılın dahi ötesine uzanan bir temel yasa niteliği kazanacaktır. Çalışmalarımızın, gayretlerimizin hedefi bu olmalıdır. Kökleri tarihin en eski zamanlarına uzanan az sayıda milletlerinden birisi olan Türk milletinin temel yasası 20-30 senelik olmamalı ve fakat yüz yıllara uzanmalıdır.

Bu hedefin yoğun bir düşünce, uzun ve yorucu bir çalışma ve çoğulcu bir katılım gerektirdiğini idrak ediyorum. Fakat meydana gurur duyulacak bir eser "Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasası'nı getireceksek, sadece siyasi beklentiler için değil ve fakat milletimizin geleceğini hedefliyorsak bu ciddiyet, titizlik ve ilmî davranışa sahip olmalıyız.

Bu anlayış çerçevesinde şimdiye kadar belirttiğim ve kendi bilgi ve tecrübelerim için olan tekliflerime diğer bazılarını da ekleyerek raporumu tamamlamak istiyorum.

Milletvekili Sayısı:

T.B.M.M'nin, millet ve devlet hayatımızdaki mevkii, görevleri fevkalade önemli, çeşitli ve hayatidir. Çalışmalarını verimli olarak yürütecek sayıda milletvekilinden teşekkül etmelidir. Milletvekilleri, Genel Kurul mesaisi dışında çok sayıda Komisyonlarda çalışacak, yurt içi ve dışı görevleri olacaktır. Bu tür görevlerin layığıyla yerine getirilmesi için T.B.M.M.'de makul sayıda milletvekili bulunmalıdır. Fakat bugünkü 550 milletvekili sayısı ihtiyaçlardan fazladır ve bunun mahzurları uygulamada ortaya çıkmaktadır. Bunlar görülen ve bilinen hususlar olduğu için burada vaktinizi almak istemiyorum.

Esasen hatırlanacağı gibi bu 550 rakamı, eski sayıya eklenmek istenen "Türkiye Milletvekilliği" teşebbüsünün gerçekleştirilememesinden dolayı, yani asıl beklenenin dışında ortaya çıkmıştı. Bundan dolayı 550 sayısının kısmen indirilmesi faydalı ve gerekli görülmektedir. Yeni sayı **500** olabilir.

Madde-Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen beşyüz milletvekilinden oluşur.

Böylece teşekkül edecek 500'ler Meclisinin daha verimli çalışacağı kanaatindeyim.

Milletvekili Yaşı ve Mezuniyeti:

1982 Anayasasının 76. Maddesi milletvekili seçilme yaşını 25 ve öğrenim şartını da "ilkokul" olarak tespit etmektedir. Bir taraftan Türkiye'de öğrenim süresinin uzaması, milletvekili olacak kişinin, milletvekilliği sona erdikten sonra da geçimini sağlayacak bir meseleğe daha önceden sahip olma zarureti, öte yandan Cumhuriyetimizin bir başarısı olan genel öğrenim düzeyinin yükselmiş olmasını göz önünde tutarsak yeni durum şu şekilde kabul edilebilir.

Madde: Otuz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir. En az lise ve dengi okullardan mezun olmayanlar milletvekili seçilemezler.

And İçme:

1982 Anayasasında milletvekillerinin "And içme" metni (madde 80) bazı temel kavramları, "bağımsızlık", "bütünlük", "egemenlik", "hukukun üstünlüğünü içermekle beraber yazılı şekli itibariyle akıcılığı olmayan çetrefillidir. Bunun böyle olduğunu her seçimden sonra T.B.M.M.'de yapılan yemin törenlerinden çok açık olarak görmekteyiz. Türkçe seviyeleri ortanın çok üstünde olan birçok milletvekilimiz bu metne takılmakta onu yanlış veya eksik okumaktadır. Bu Yeni Anayasamızda yeni bir yemin metninin yeniden yazılması zarureti göstermektedir.

Yeni metinde "namusum" ve "şerefim" kavramlarından sonra "Bütün mukaddesatım üzerine" ibaresinin ilavesi yerinde olacaktır. Çünkü "namus" ve "şeref" ağırlıkla sübjektif, indi kavramdır, her fert ayrı yoruma, anlayışa sahip olabilir. "Mukaddesat" lafzı ise kullanım ve maksatta daha somut ve müşterek değerleri içermekte ve öyle de anlaşılmaktadır. Bunlar "inanç sistemi", "vatan", "bayrak", "ezan", "hak" gibi kavramlardır.

Cumhurbaşkanı'nın And içme metni de (1982 Madde 103) yukarıda belirttiğimiz mülahazalar ışığında yeniden yazılmalıdır.

Cumhurbaşkanı Görev ve Yetkileri:

Türkiye, 1982 Anayasası'nda yapılan değişiklikle Cumhurbaşkanının, halk tarafından seçilmesi sistemine geçti. Bu yeni sistemin nasıl örgüleneceği, başkanlık sisteminin hangi türünün kabul edileceği henüz kararlaştırılıp yürürlüğe sokulmamıştır. Yeni Anayasamız ayrıntıları ile tartışılmaya başlandığında bu önemli konu daha da ayrıntıları ile ortaya çıkıp kanunlaşma zemini bulunacaktır.

Biliniyor ki 1982 Anayasasının hazırlanıp kabul edilme döneminde Türkiye'nin yaşadığı siyasi şartların da bir sonucu olarak Cumhurbaşkanına oldukça geniş görev ve yetkiler verilmiştir. Askeri yönetim sona erip demokratik kurallar işlemeye başlayınca bizzat T.B.M.M.'nin seçtiği Cumhurbaşkanları, Sayın Ahmet Necdet Sezer gibi, bu yetkilerin fazlalığını ifade etmişlerdir.

Gerçekten, Yeni Anayasa, mevcut ve gelecekteki şartları, gelişmeleri göz önüne alarak Cumhurbaşkanının "Görev ve Yetkilerini" (1982-Madde 104) yeniden tanzim etmelidir.

Yeni düzenleme için bir örnek, eğitim alanında verilebilir. Üniversitelerin sayının gittikçe artmış olduğu da düşünülürse, "Yüksek Öğretim Kurulu üyeleri seçmek" "Üniversite rektörlerini seçmek" gibi yetkiler Yeni Anayasada yer almaz, buna mukabil "Yüksek Öğretim Koordinasyon Kurulu Başkanı"nın atamak yetkisi söz konusu olabilir.

Milli Savunma

Türkiye Cumhuriyeti devletinin varlığı ve istiklali, nihai bir hesapta, Türk Ordusunun mevcudiyeti ve savaş gücüne bağlıdır. Aziz Türkiye topraklarına millet olarak ayak bastığımız tarihten bugüne hiçbir gücün boyunduruğu altına girmemiş, müstemleke olmamış yakın gelecekte 1000 yıl ulaşacak tarih içinde her zaman kendi sancaklarımız altında yaşamış isek bunu iki temel faktöre borçluyuz.

1-Milletimizin sarsılmaz kutsal vatan ve onun uğruna şehit olma inancı, şehitler mutlak mutluluk ülkesine açılan cennet kapılarına tebessüm ederek girerler. Büyük kahraman Mustafa Kemal'in Çanakkale'de savaşan askerlerimizin düşman siperlerine nasıl atıldıklarını tasvir eden cümleleri hafızalarımızdan asla silinmesin.

2-Türk Ordusunun Kahramanlığı. Türkiye'miz gibi dünyanın en fırtınalı, en çok göz konan bir coğrafyada bin yıldan beri istiklalimizi daima korumuş isek bunu şanlı ordumuzun kahramanlığı, üstün komuta yeteneği, savaş gücü ve kabiliyetine borçluyuz. Her ikisi de ağustos ayında tecelli eden Malazgirt ile Afyon sırtlarında kazanılan Başkomutanlık Meydan Muharebesi zaferleri arasındaki tarihte nice milli gurur tabloları yer aldı.

Bugünün gerçekleri ise, bize bir diğer hakikati gösteriyor, öğretiyor. Yukarıda işaret ettiğimiz her iki faktör mutlaka baki kılmak üzere modern savaşların yüksek teknolojinin ürünü olan silahlarla yapıldığı ve kolektif savunma sistemine dahil olursa dahi asıl savunma gücünün o ülkenin kendi öz gücüne dayandığı realitesi.

Bu durumda, Yeni Anayasamızda, varlık ve istiklalimizi muhafaza etmek ve yüksek caydırıcılık seviyesine devamlı sahip olabilmek için Devletin temel sorumluluklarından birini şöyle bir madde ile tespit edebiliriz:

Madde-Devlet, savunma sanayinde dış ülkelere bağımlı olmama ve ileri teknoloji ürünü silah ve diğer savaş araçlarını milli olarak üretme hedeflerini takip eder.

Şüphesiz ki böyle hayati hedeflerin gerçekleştirilmesi devletin elinde bulundurduğu kaynak ve imkânlarla bağlıdır. Başka türlü düşünülemez. Fakat Madde'de yazılı hüküm, kaynakların artırılması ve bütün imkânların en verimli şekilde kullanılması anlamına gelmektedir. Bu satırları güzel ve hikmet dolu bir atasözümüzle bitirelim:

"Elden gelen öğün olmaz, o da vaktinde bulunmaz."

Genelkurmay Başkanlığı:

Genelkurmay Başkanlığı hiçbir ülke ve ordunun vazgeçemeyeceği hayati bir teşkilattır. Orduların tam bir birlik ve koordinasyon içinde bulunması zarureti vardır. Bunu da Genelkurmay Başkanlığı sağlar. Bu kadar hayati bir görevi olan bir kuruluşun mevcudiyeti devletin iki başlı hale dönüşmesi sonucunu doğurmaz. Bunu sağlamak için 1982 Anayasasının 117. maddesinde bir değişiklik yapmak gerekli olacaktır.

Madde- “Genelkurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığına bağlı bir kuruluştur.”

Ayrıca bu durum şöyle bir fayda da getirecektir. Bilindiği gibi son yarım yüzyıla varan zaman diliminde varlık ve istiklalimizi koruyucusu şerefli ordumuzun içerisinde bazı unsurlar, kutsal savunma görevlerini ihmal ederek siyasi müdahalelere karışmışlardır. Bu durumların tekrar zuhur etmesini önlemede Milli Savunma Bakanlığı ek ve etkili bir sorumluluk hizmeti yapacaktır.

Kurumlar

1982 Anayasamızda bazı kurumların kuruluş ve yönetim usulü hakkında maddeler yer almıştır (Madde 133, 134, 135). Bu kurul ve kurumların görev ve yönetim biçimlerinde, zamanın şartlarına göre değişiklikler olabilir ayrıca yeni kurul ve kurumlar kurulabilir. Bunlar Anayasada değişiklik yapma gereğini doğurabilir.

Bu ve diğer mahzurları önlemek için bu maddeler Yeni Anayasada metinden çıkarılarak kendi kanunlarını muhafaza ve geliştirme daha da uygundur.

Anayasa Mahkemesi

Yeni Anayasada “Anayasa Mahkemesi” hakkındaki bütün maddeler, geçmiş bütün çalışma esas ve usulleri, verilmiş olan kararlar, T.B.M.M.’nin görev ve yetkileri, kişi hak ve hürriyetleri ve diğer temel konular muvacehesinden tümüyle incelenip yeniden yazılmalıdır.

Bu çalışmalar şüphesiz Anayasa Mahkemesi’nin de görüşlerinin alınması zaruridir.

Geçici Hükümler

Yeni “Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” kabul edilip, yürürlüğe girince, 1982 TC Anayasası tümüyle kaldırılmış olacağından yeni Anayasada yer alacak “geçici hükümler” gerektiği ölçü ve şekilde maddelendirilecektir.

Bu raporumuzda yeni “TC Anayasası” hakkında tekliflerimizi kısa gerekçelerle kaleme aldık. Bunları nihaî metni hazırlayacak Komisyon veya Komisyonlarla Türkiye Büyük Millet Meclisimizin bütün değerli üyelerine saygılarımızla sunuyoruz. Cenab-ı Hak yardımcıları olsun ve milletimizi korusun.